

Qurucusu:
Adil Minbaşyev

İctimai-siyasi, hüquq qəzeti

Qəzet 1990-cı ilin
iyulundan çıxır

№ 12 (6055) 5 aprel 2024-cü il

Qiyməti 40 qəpik

"ABŞ, Aİ və Ermənistan görüşü gərginlik yaradacaq"

Aprelin 5-də keçirilməsi planlaşdırılan ABŞ, Avropa ittifaqı və Ermənistan üzərəfli görüşünün qeyri-şəffaf hazırlanması, qeyri-inklüziv xarakter daşımıası və Azərbaycanın həqiqi iradalarına baxmayaq təxire salınmaması Cənubi Qafqazda sülhə, əməkdaşlıqla deyil, ayrıca xələrin və nəticə etibarilə, gərginliyin yaranmasına gətirib çıxaracaq.

Adalet.az xəber verir ki, bu barədə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev ABŞ Dövlət katibi Antoni Blinkenlə telefon danışı zamanı bildirib.

Prezident İlham Əliyev qeyd edib ki, onda olan məlumatə görə üzərəfli görüşə hazırlıq prosesində Ermənistana hərbi dəstək və birge hərbi təlimlərin keçirilməsi, Azərbaycan ilə sərhədyanı ərazilərdə hərbi infrastrukturun yaradılması, Avropa İttifaqının Avropa sülh mexanizmi xətti ilə və ABŞ büdcəsi hesabına Ermənistananın silahlandırılması kimi məsələlər də müzakirə olunub. Dövlətimizin başçısı anti-Azərbaycan mahiyyəti daşıyan

bu kimi addımların, o cümlədən Fransa tərəfindən də Ermənistananın silahlandırılması siyasetinin regionda silah yarışına rəvac verdiyini və təxribatlara getirib çıxarağını vurğulayıb.

Telefon danışı zamanı Antoni Blinken 5 aprel görüşünün Azərbaycana qarşı olmadığını vurğulayıb.

Dövlətə xəyanətdə ittiham olunan qadın həbs edilib

Azərbaycanda dövlətə xəyanətdə ittiham olunan qadın həbs edilib.

Adalet.az xəber verir ki, Yusifova Valide Elçin qızı Dövlət Tehlükəsizliyi Xidməti (DTX) tərəfindən saxlanılıb.

Onun barəsində ibtidai istintaq tamamlanıb, toplamış materiallar baxılması üçün Gəncə Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə təhvil verilib.

ÜST: Yeni pandemiya təhlükəsi yaranacaq

Yeni pandemiya təhlükəsi yaranacaq; buna hazır olmaq üçün heç bir bəhanə yoxdur.

Adalet.az xəber verir ki, bu barədə ÜST-nin Dayanıqlı Qlobal Sağlamlıq Maliyyəsi üzrə səfiri, BMT-nin Qlobal Tehsil üzrə xüsusi elçişi və Böyük Britaniyanın keçmiş baş naziri Qordon Braunun, 100-dən çox dünya liderinin və eks-pertinin ÜST-nin üzv dövlətləri tərəfindən müzakirə edilən pandemiya sazişinə dair açıq məktubu ilə bağlı məlumatın da qeyd edilib.

Bildirilib ki, pandemiyanın qarşısının alınması, hazırlığı və cavab tədbirləri üçün effektiv, coxsahəli və çoxtərəfli yanaşmanın qurulması zəruridir.

"İctimai səhiyyə risklərinin dəyişkən xarakterini nəzərə alaraq, qlobal strategiya yeniliklərə açılıq və inklüzivlik rü-hunu təcəssüm etdirməlidir. Itirməye vaxt yoxdur, buna görə də biz bütün yerli liderləri may ayına qədər sazişi başa çatdırmaq üçün səylərini artırmağa çağırırıq.

Qlobal pandemiya sazişinin vaxtında yekunlaşması say-siz-hesabsız hayatı və dolanışq vasitələrini qorumaqdan əlavə, dünyaya güclü bir mesaj göndərecək: hətta parçalı-mış dünyamızda belə, beynəlxalq əməkdaşlıq hələ də qlobal problemlərə qlobal həllər təqdim edə bilər", - deyə məlumatda qeyd edilib.

Türkiyə səfirliliyi
Bakıda iftar
süfrəsi açıldı

Türkiyənin Azərbay-candakı səfirliliyi martın 31-də Bakıda iftar süfrəsi təşkil edib.

Adalet.az xəber verir ki, səfir Cahit Bağçı iftar süfrəsinə təşrif gətirənləri müqəddəs Ramazan ayı münasibətibə təbrik edib, bù ayın mahiyyətindən danışıb, Uca Allahdan bütün oruc ve nəmazların qəbul olunmasını arzulayıb. Azərbaycanlıların soyqırımının 104-cü ildönümü gündündə Allahdan bütün şəhidlərimizə rəhmet dileyən Cahit Bağçı bildirib ki, bù gün məhərəbələr dünəmizin en böyük bələsidi. O, bù müqəddəs ayda münasibətlerin bitməsini və dünəmizə əbədi sülhün qismət olmasına arzulayıb.

İftar süfrəsində Milli Məclisin deputatları, Azərbaycanın din və ictimai xadimləri, o cümlədən qaziler və şəhid ailələri iştirak ediblər.

MƏN ELƏ BİLİRDİM

TƏKÇƏ QURBAN XOCADI

TƏMKİNLİ

Aqil Abbas

aqilabbas@rambler.ru

Mən nədənsə təmkinli baş məşqiciləri çox sevirəm. Bəlkə bu, Lobanovskiə məhəbbətimdən irəli gəlir. Bütün oyun boyu nehrə kimi yırğalanırdı. Baxıram dünya futboluna ən məşhur məşqicilər hoppanıb düşürlər, çığırırlar, bağırırlar. Amma Qurban xoca udanda da, uduzanda da öz təmkinini qoruyur. Hətta hakimlər "Qarabağ"ın əleyhinə haqsızca qərarlar çıxaranda da təmkinini qoruyur. Yalnız birçə dəfə Nəriman Axundzadə qol vurunda Nərimanın göz yaşlarını dözməyib Nərimani qucaqladı, o da göz yaşlarını saxlaya bilmədi.

Son günlər təmkinli daha bir məşqçi gördüm. O da "Araz-Naxçıvan"ın yöneticisi Azər Bağırov. "Sumqayıt"la "Araz"ın oyununda hakim açıq-aydın haqsız penaltı təyin etdi. Buna dözmək mümkün deyildi, hətta mən televizorun qarşısında çıçırib-bağırırdım.

Bax:şəh-3

GÜNLÜK LƏTİFƏSİ

Bir gün xəstə həkimə gedir.

Həkim soruşur:

- Hə, indi necə yatırsınız?
Məsləhətimə əməl edib yuxuya getmək üçün sayırsınız?

Xəste:

- Bəli həkim. Düz 18456-ya kimi saydım.

Həkim:

- Yuxuladınızmı?

Xəste:

- Nə yuxlamağı, işə getmək vaxtı idi.

Blinken İlham Əliyevə zəng etdi

Aprelin 3-də ABŞ Dövlət katibi Antoni Blinken Azerbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə zəng edib.

Adalet.az xəber verir ki, Antoni Blinken aprelin 5-də ABŞ, Avropa İttifaqı və Ermənistan arasında keçiriləcək üçtərəfli görüşün Azərbaycan tərəfdə narahatlıq doğurduğuna dair xəbərlər aldılarını və bu xüsusda Prezident İlham Əliyevlə danışaraq məsələyə aydınlıq gətirilməsini vacib hesab etdiyini deyib.

Dövlət katibi sözügedən görüşün əsas mahiyyətini Ermənistanın iqtisadi inkişafı məsələlərinin təşkil edəcəyi ni diqqət çatdırıb.

Prezident İlham Əliyev qeyd edib ki, onda olan məlumatla görə üçtərəfli görüşə hazırlıq prosesində Ermənistana hərbi dəstək və birgə hərbi təlimlərin keçirilməsi, Azərbaycan ile serhədyanı ərazilərdə hərbi infrastrukturun yaradılması, Avropa İttifaqının Avropa sülh mexanizmi xətti ilə və ABŞ bündəsi hesabına Ermənistanın silahlandırılması kimi məsələlər də müzakirə olunub.

Dövlətimizin başçısı anti-Azerbaycan mahiyyəti daşıyan bu kimi addımların, o cümlədən Fransa tərəfindən də Ermənistanın silahlandırılması siyasetinin regionda silah yarışına rəvac verdiyini və təxribatlara gətirib çıxarağını vurğulayıb.

Telefon danışığı zamanı Antoni Blinken 5 aprel görüşünün Azerbaycana qarşı olmadığını vurğulayıb.

Söhbət əsnasında Ermənistan ile Azerbaycan arasında sülh danışqlarına dair müzakire aparılıb. Prezident İlham Əliyev xarici işlər nazirlərinin sülh müqaviləsinin mətni üzrə Berlində apardıqları danışqların prosesin irəlilədilməsi baxımdan faydalı olduğunu və danışqların sürtənləndirilməsinə ehtiyac olduğunu deyib.

Həmçinin dövlətimizin başçısı Qərbde Azerbaycanın Ermənistana hücum etmək niyyətində olduğu barədə səsəndirilən ittihamların tamamilə əsassız olduğunu vurğulayıb.

Prezident İlham Əliyev aprelin 2-də Parisdə Antoni Blinken ilə keçirilmiş mətbuat konfransında Fransa xarici işlər nazirlərinin yalan danışaraq, Azerbaycanı Ermənistana ərazi bütövlüyünü tanımamaqda və Ermənistana qarşı təhlükə menbəyi olmaqdə ittiham etdiyini bildirib.

Dövlətimizin başçısı Azərbaycanın 2022-ci ilde Praqa görüşü zamanı qəbul edilmiş bəyanata və Alma-Ata bəyanatına sadıq olduğunu vurğulayıb.

Prezident İlham Əliyevin qənaətinə görə aprelin 5-də keçirilməsi planlaşdırılan ABŞ, Avropa İttifaqı və Ermənistan üçtərəfli görüşün qeyri-şəffaf hazırlanması, qeyri-inklüziv xarakter daşımıası və Azerbaycanın haqlı iradlarına baxmayaraq təxire salınmaması Cənubi Qafqazda sülh, əməkdaşlığı deyil, ayrıca xətərin və neticə etibarile, gərginliyin yaranmasına getirib çıxarácq.

Söhbət zamanı Azerbaycan və ABŞ arasında ikitərəfli əməkdaşlıq məsələlərinə də toxunulub. Antoni Blinken bu ilin fevralında Münxen Təhlükəsizlik Konfransı çərçivəsində Prezident İlham Əliyev ilə apardığı müzakirələri qeyd edərək, ölkəsinin müxtəlif sahələrdə Azerbaycan ilə əməkdaşlığı genişləndirmək niyyətində olduğunu vurğulayıb.

O, həmçinin COP29 çərçivəsində iki ölkənin nümayənde heyətlərinin temaslarını qeyd edib.

Prezident İlham Əliyev Münxen Təhlükəsizlik Konfransı çərçivəsində keçirilmiş görüşdə müzakirə olunan istiqamətlər üzrə Azerbaycanın da ABŞ ilə ikitərəfli əlaqələrinin inkişafında maraqlı olduğunu, COP29-un iqlim dəyişikliyi məsələləri və yaşıl texnologiyalar sahəsində ölkələrimiz arasında əməkdaşlıq üçün yaxşı imkanlar yaratdığını bildirib.

"Azərbaycan torpaqları Ermənistan tərəfindən minalarla çırkləndirilib"

Ermənistanın 30 ildir davam edən hərbi işğalı nəticəsində Azərbaycanın azad edilmiş əraziləri Ermənistan tərəfindən minalarla ciddi şəkildə çırkləndirilib.

Adalet.az xəber verir ki, bunu Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi - Prezident Administrasiyasının xərici siyaset məsələləri şöbəsinin müdürü Hikmət Hacıyev "X"də yazib.

"Minalar, mühabibənin partlayıcı qalıqları və əldəqayırmaya partlayıcı qırğular mülki vətəndaşlarımızın ölümüne və yaranmasına səbəb olmaqdə davam edir, yenidənqurma işlərinə və məcburi kökünlərin geri qayıtmasına mane olur. Qurbanlar arasında mülki şəxslər, o cümlədən uşaqlar da var", - o bildirib.

"Türkiyə regionda terrora tamamilə son qoymaq niyyətindədir"

Türkiyə həm öz ərazisində, həm də regionda terrora tamamilə son qoymaq niyyətindədir.

Adalet.az TRT Haber telekanalına istinadən xəber verir ki, bunu Türkiye Prezidenti Recep Tayyip Erdoğan deyib.

"Türkiyənin və bölgənin geləcəyində terrora yer olmadığını hər kəsə göstərməkdə qərarlılıq. Son seçkilərdən sonra qətiyyətimiz daha da güclənib. Bütün terror təşkilatları millətimizin düşmənidir", - Erdoğan bildirib.

"Aprel döyüşlərindəki hərbi uğur xalqımızı Böyük Zəfərə apardı"

"Aprel döyüşlərində əldə edilən hərbi uğur xalqımızı Böyük Zəfərə apardı".

Adalet.az xəber verir ki, bunu Baş prokuror Kamran Əliyev dünən keçirilən "Rəqəmsal cinayət prosesi: müasir çağırışlar və hədəflər" mövzusunda konfransda deyib. O, bildirib ki, Azerbaycan Silahlı Qüvvələrinin Ali Baş

Komandanı İlham Əliyevin rəhbərliyi altında Azerbaycan Silahlı Qüvvələrinin qələbəsi ilə nəticələnən Aprel döyüşlərində bir sıra strateji əhəmiyyətli yüksəkliklər və kəndlər işğaldan azad edildi.

"Aprel döyüşlərində əldə edilən hərbi uğur xalqımızı Böyük Zəfərə apardı. Bu döyüşlərdəki qələbəmizin davamı olaraq 2020-ci il sentyabrın 27-də başlanan və 44 gün davam edən şəhəri Vətən mühərbiyi xalqımızı əbədi və əzəli torpağımız olan Qarabağda qovuşdurdu. 19 sentyabr 2023-cü il tarixdə keçirilmiş lokal xarakterli antiterror tədbirləri nəticəsində isə Azerbaycan Respublikasının bütün ərazisində dövlət suverenliyi bərpa edildi. Prezident İlham Əliyevin qətiyyətli siyasi iradəsi, apardığı məqsədyönlü siyaset və Şəhəri Azerbaycan Ordusunun misilsiz şücaəti nəticəsində Qarabağın düşmən işğalından azad edilməsi və dövlətimizin ərazi bütövlüyünün bərpası Azerbaycan xalqının və dövlətinin həyətində yeni bir tarixi mərhələnin başlanması şərtləndirib".

Baş prokuror qeyd edib ki, 07 fevral 2024-cü il tarixdə keçirilmiş növbədən kənar Prezident seçkiləri Yeni tarixi mərhələnin simvolik başlanğıcı hesab edilə bilər.

Saxta yolla daha tez pensiyaya çıxmağın qarşısı belə alınacaq

Azerbaycanda saxta yolla qeyyumluluğa və ya övladlığı uşaqları götürürək daha tez pensiyaya çıxmağın qarşısı alınacaq.

Adalet.az-in məlumatına görə, bununla bağlı "Əmək pensiyaları haqqında" qanuna dəyişikliyi Milli Məclisin Əmək və sosial siyaset komitəsinin sedri

Musa Quliyev "Trend"ə bildirib ki, hazırkı qanunvericiliyə görə, qohum uşaqlarını qeyyumluluğa götürməkle uşaqların sayı 5 və daha çox olardısa, 5 il daha tez pensiyaya çıxməq hüquq yaranırdı.

"Praktika göstərir ki, belə hallarda daha çox subyektiv olaraq uşaqların adı sənəddə öz əksini tapırı, amma faktiki olaraq uşaqlar elə öz ailələrdən yaşayırdı. Yəni burada bir qədər qanundan sui-istifadə halları yaranırdı. İndiki dəyişikliyin sonra yalnız valideyn himayəsindən məhrum olmuş və yaxud valideynini itirmiş uşaqlar övladlığı və ya qeyyumluluğa götürürərkən bu hüquq yaranır.

Belə olan halda isə həm sui-istifadə halları aradan qalxaq, həm də ailələrə dəha çox stimullaşdırıcı təsir göstərəcək ki, valideyn himayəsindən məhrum olan uşaqları qeyyumluluğa və yaxud valideyn himayəsinə götürürsünlər", - deyə o, eləvə edilib.

Qeyd edək ki, dəyişikliklər Milli Məclisin martın 29-da keçirilən plenar iclasında müzakirəyə çıxarılaraq birinci oxunuşa qəbul edilib.

Elxan Şükürlü

Erdoğan hakimiyyəti bundan sonra daha cəsarətli addımlar atacaq

Ciddi iqtisadi çətinliklər məngənəsinə salınan qarادa Türkiyə Cumhuriyyəti özünün dövlət ağılı və milli iradəsi sayəsində daha bir təhlükədən yayınmayı, kritik mərhələni məharətlə keçməyi bacardı.

2023-cü ilin mayında prezident və parlament seçkilərində hakim partianın öz qələbəsini təmin etmək üçün saxtalaşdırma gedəcəyini və siyasi baxımdan iki qütbə bölünmüş Türkiyə cəmiyyətində qarışdırma, küləvi iğtişaşlar yaranacağını, be'ləliklə də, Erdoğan hökumətinin ciddi nüfuz itkisine məruz qalaçığını və daxildən sarsılıcığını, yenidən Qərbən asılı hala düşəcəyini gözləyən dairələr bu dəfə eyni əhvalla 31 martdakı bələdiyyə seçkilərinə köklənmişdilər.

Ancaq 2023-cü ilin 14-28 mayında olduğu kimi, 2024-cü ilin 31 martında da Türkiyənin dövlət ağılı proseslərin dinc, ağırsız, siyasi təlatümsüz və xaricilərin deyil, ölkənin öz ssenarisinə uyğun keçməsini uğurla təmin edə bildi.

Hakim partianın Türkiyənin İstanbul, Ankara, İzmir kimi böyük şəhərlərində öz namızədlərinin qələbəsini təmin etmək üçün hər hansı əyri yollara əl atmaması, halal və dürüst seçki keçirməsi, Türkiyə xalqının da ABŞ və Avropanın özünə nümunə olacaq seçki mədəniyyəti ortaya qoyması, hər şeydən əvvəl, son illər Erdoğanın "islamçı diktator", "avtoritar lider" obrazını yaradan, Türkiyənin də demokratiyaya hazırlımadığını iddia edərək, nəinki Avropa İttifaqından, hətta Baydenin "demokratiya sammitləri"ndən belə uzaq tutmağa çalışan bütün Qərb təbliğatını təmamilə ifşa və alt-üst etmiş oldu!

CHP-nin bələdiyyə seçkilərindəki uğurunu Qərbən Türkiyəni yenidən tamamilə öz çətiri altına qaytaracağı kimi dünən gedəcən sosial şəbəkələrdə başladılmış nikbin notlu təbliğatın isə o dərəcədə əsası yoxdur.

Çünki Türkiyənin mövcud hakimiyyəti üçün ən kritik dönmə məhz 2023-2024-cü illər, xüsusən də bu dönmədə keçiriləcək prezident, parlament və bələdiyyə seçkiləri sayılırdı və Türkiyə artıq onun üçün "böhran situasiyası" yaradacaq bu mərhələni dünəndə etibarən, geridə buraxaraq, artıq sabit bir mərhələyə qədəm qoyur.

Böyük şəhər bələdiyyələrinin əksəriyyətinin rəqiblərinin nəzarətinə keçməsinə baxmayaq, həm prezident postu, həm də parlamentdə üstünlük Erdoğanın komandasındadır və bu hal imkan verəcək ki, Erdoğan hakimiyyəti bundan sonra daha casarətə həm ölkənin Qərbən asılı olmayan xarici siyaset kursunu, həm də seçkinin üzə çıxardığı daxili problemlərin həlli istiqamətində daha fəal şəkildə "yeni dənyüklənmə"ni həyata keçirsin.

Finladiya Rusiya ilə müharibəyə hazırlaşır..?

Britaniyanın Express mətbü organı bildirir ki, Finladiyanın Rusiya ilə sərhədinin 10 km-lik yerdən kiçik İvalo şəhəri, NATO kompaniyasına qoşularaq Rusiya ilə müharibəyə hazırlaşır. Qeyd olunur ki, əgər RF-si ilə NATO arasında münaqişə başlayarsa, İvalo "ən qaynar" nöqtəyə əvvələrək. Express əlavə edir ki, Şimali Atlantika Alyansının "Arktikanın Spartasi" adlı hərbi bazası Rusiya sərhədlərinə ən yaxın məsafədə yerləşir. Bundan başqa xatırladırlı ki, Larviya, Estoniya və Norveçdə ABŞ-in da hərbi bazaları yerləşir.

Rusiya Federasiyasının aprelin 1-də Vyanada keçirilən, hərbi təhlükəsilik və silahlara nəzarət məsələləri ilə bağlı danışqlarda iştirak edən nümayəndə heyətinin rəhbəri Konstantin Qavrilov bəyan edib ki, "Rusiya ilə NATO-nun münasibətlərinin soyuq müharibədən də yüksək həddə çatmasını xarakterizə etmək olar". NATO-nun hərbi komitəsinin sədri admiral Rob Bauer, dəha əvvəl bəyan etmişdi ki, hazırda Rusiyanın hər hansı bir NATO dövlətinin hücum edəcəyi planları barədə səbutumuz yoxdur. Macaristannın baş naziri Viktor Orban da qeyd edib ki, "Rusiya heç vaxt NATO ölkələrinə hücum etməyəcək". Bununla yanaşı o, əlavə edib ki, Rusiya Ukraynanın alyasa girməsi ilə razılaşmayaq, cünki bu NATO-nun sərhədlərinə dəha yaxınlaşması demək olacaq.

Rusiya prezidenti Vladimir Putin də dəfələrlə bəyan edib ki, onun ölkəsi heç vaxt NATO ölkələrinə hücum etməyəcək. Rusiya lideri eyni zamanda Moskvadan Şimali Atlantika Alyansının bütün həmlələrinə cavab verməyə hazır olduğunu da bəyan edib.

Rüstəm Hacıyev

Bu gün Azərbaycanda eyni dövrün yetişdirdiyi və eyni yaşda olan üç şair var ki, üçü də eələ sağılığında klassikə çevriliblər: Ramiz Rövşən, Vəqif Cəbrayılzadə və Zakir Fəxrəi. Hərəsinin öz üslubu var, bir-birlərinə bənzəməzlər. Və hər üçü də öz şeirlərini Azərbaycanın tanınmış qiraatçılardan daha yaxşı oxuyurlar.

Aprelin 3-də Zakir Fəxrəinin 76 yaşı tamam oldu.

Mən də bu səhifəni onun 76 yaşına bağışlayıram hədiyyə olaraq. Za-

kırk qohumluğumuz var, amma möhkəm dostuq. Və bu dostluq da 43 ilidə davam edir. Allah nə qədər ömür versə davam edəcək.

Atam həmişə deyirdi ki, pis övlad altıncı barmaq kimidir, saxlarsan eybəcər göstərər, kəsərsən səni incider.

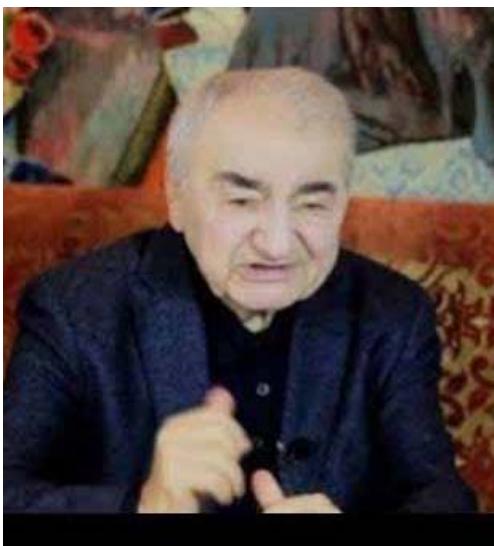
Mən də həmişə Zakirə zarafatla deyirəm ki, şair, sən dostluqda həmin altıncı barmaqsan.

Zamanı gəldikcə yenə Zakir Fəxrə mövzusuna qayıdadəm.

ZAKİR FƏXRİ VƏZİROVU NECƏ DƏNLADISƏ, VƏZİROV...

Tənqidçi Aydın Məmmədov Zaqulbadaki "Gənclik" mərkəzində tərcümə ilə bağlı bir neçə gün çəkən böyük bir konfrans təşkil etmişdi. Konfransda Sovetlər İttifaqının müxtəlif respublikalarından, ərbələrləndən, eləcə də Avropadan nümayəndlər dəvət edilmişdi.

ziyyətə salırsan. Sonra da başladı Vəzirova məsləhət verməye. Filan işi belə elə, behmən işi elə elə, Moskvaya çox qulaq asma, Ermənistandan gələn qaçqınları Qarabağa köçür və sair və ilaxır. Və Vəzirov bir stekan çayı da normal içə bilmədi, durub Zakiri qucaqladı və dedi:

Mərkəzlə respublikanın birinci katibinin iqamətgahı arasında bir hasar vardı, hasardan da bir qapı açıldı. Qaranlıq düşməndə. Gelən qonaqlar da, bizlər də yığışmışdıq mərkezin açıq çayxanasına. Bir də gördük ki, iqamətgahın qapısı açıldı, Əbdürəhman Vəzirov idman paltarında girdi həyətə. Və gəlib oturdu bizimlə bir yerde çayxanada. Tərs kimi də düşdü Zakir Fəxrəinin stoluna. Zakirin də dəli-dolu vaxtı, Vəzirovu çənəsinin altına salıb nə cür danladısa...

Filan işi düz elemədin, filan səhv buraخدın, o nədi çıxıb televizorda bilmədiyin dildə, yəni Azərbaycan dilində fəhlələrlə söhbət edib özünü gülünc və-

- Zakir, sənin dediyin problemlərə maraqlanacam.

Və durub suyu süzülə-süzülə də getdi.

Hamı da Zakirə baxırdı ki, bu yazıçı niyə qovdun.

Aradan təxminən bir ay keçmişdi. Deniz kənarında nəsə bir sərgi idi, əsas da ədəbiyyat, sənət adamları idi sərgidə. Vəzirov da gəldi, amma bu dəfə idman paltarında yox. Zakiri görən kimi birinci ona yaxınlaşdı və dedi:

- Zakir, gördün də dediklərini etdim.

Zakir Fəxrəi elini yelləyib:

- Yaman da etdin?!

- Aydın müəllim, təzə bir üsul tapmışam, soğanı soyuram, gözüm yaşarım.

- Ə, lotu, bu necə olur?

- Heç, verirəm Vəqif Cəbrayılzadə soyur.

***

Şair küçədən bir at tapır, götürüb gedir polise. Polisə deyirler ki, bize niyə gətirmisən, apar zooparka.

Aradan bir gün keçir, polis rəisi görür ki, Zakir Fəxrəi atla küçədə gedir, soruşur:

- Şair, zooparka aparmadın?

- Apardım, indi də kinoya aparıram.

Zakir Fəxrəi Tərcümə Mərkəzində seyfin açarını itirir. Hamı yığışib başına, o da dilxordu, danlayırlar.

Vəqif Cəbrayılzadə (onda Cəbrayılzadə idi, Vəqif Bayatlı Ödər deyildi):

- Ə, Zakir, bəs ehtiyat açarın yoxdu?

- Ə, nə boş-boş danışırsan, ehtiyat açarım var.

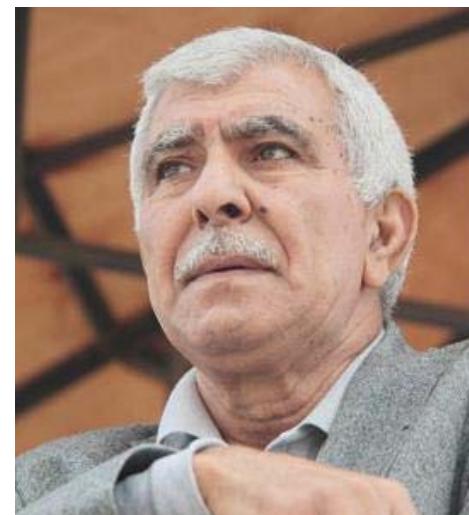
- Gətir açaq də.

Zakir:

- Mənim ağlım səninkı qədər kəsmir, ehtiyat açarını da qoymuşam seyfə kiitməsin.

***

Zakir Fəxrəi Aydın Məmmədova deyir:

70-ci illərin sonuna yaxın Zakir Fəxrəini şərləyib tuturlar, 10 il cəza verirlər. Cəzasını Bakıdakı kallionların birində çəkirmiş. Bir gün kalonda bunt qalxır. Dustaqlar kəzarmaya girməkdən imtina edirlər.

Hökumət töküür nə qədər edirlər üç gün dustaqları sakitləşdirə bilmirlər.

Kalonun rəisi daxili işlər nazirinə deyir ki, burda bir şair yatır dustaqların arasında çox böyük hörməti var, bəlkə onu çağırıq?

Zakir Fəxrəni çağırırlar nazirin yanına, o da dustaqların tələblərini götürür gəlir. Xeyli söhbətdən sonra nazir bildirir ki, bütün tələbləri deyin, filan-filan xahişlərini həll edərik.

Zakir də razılaşır. Qayıdır dustaqların arasına və deyir:

- Filan-filan tələblərinizi yerinə yetirəcəklər, qalanına da sonra baxarlar. Girin kazarmaya.

Dustaqlar Şairin sözünü yerə salımlar, qayıdlar kazarmaya.

Şairin mükafatı bilirsiniz nə olur?

Yuxarıları deyir ki, bu üşyanı qaldırıranların başçısı elə Zakir olmuş. Nə oldu bir belə adam xahiş elədi eşitmədilər, amma 30 yaşı bir şairi eşitdilər!?

Və mükafat olaraq da Zakir Fəxrəni basırlar Sibire.

Nəhayət, beş ildən sonra Xalq şairi Rəsul Rza Zakir Fəxrəni əvvəl eletdirir, zaminə götürür və həbsdən çıxan Zakiri də "Ulduz" jurnalında işə götürür.

MƏN ELƏ BİLİRDİM TƏKCƏ QURBAN XOCADI TƏMKİNLİ

Mən nadənsə təmkinli baş məşqiləri çox sevirəm. Bəlkə bu, Lobanovskiyə məhəbbətimdən irəli gəlir. Bütün oyun boyu nehra kimi yırğalanırırdı. Baxıram dünya futboluna ən məşhur məşqilər hoppa-nıb düşürlər, çığırırlar, bağırırlar. Amma Qurban xoca udanda da, uduzanda da öz təmkinini qoruyur. Hətta hakimlər "Qarabağ"ın əleyhinə haqsızca qərarlar çıxarırla da təmkinini qoruyur. Yalnız bircə dəfə Nəriman Axundzadə qol vuranda Nərimanın göz yaşlarına dözməyib Nərimani qucaqladı, o da göz yaşlarını saxlaya bilmədi.

Son günlər təmkinli daha bir məşqçi gördüm. O da "Araz-Naxçıvan"ın yönəticisi Azər Bağırov. "Sumqayıt"la "Araz"ın oyununda hakim açıq-aydın haqsız penaltı təyin elədi. Buna dözmək mümkün deyildi, hətta mən televizorun qarşısında çığırıb-bağırırdım.

Birini qoyub o birisinə gedim. "Qarabağ" Quzanlıda kubok oynu oynayırdı. Həmisəki kimi mən də stadionda izləyirdim, dörd min-dən çox tamaşaçı vardi. Hakim "Qarabağ"ın əleyhinə çox haqsız qərarlar verirdi. Stadiondakılar da hakimi çox pis söyüslərə qonaq edirdilər.

Mikrofonu götürüb azarkeşləri sakitləşdirdim. Dedim ki, mədəniyyətsizlik etməyin. Amma sona yaxın hakim elə bir kobud səhv et-

di iki, həmin kobud səhvə görə bizim qapımıza qol vurdular. Onda özümüzü saxlaya bilmədim, Şərəf tribunasından söyə-söyə özümüz atdım stadiona. "Qarabağ" futbolçuları qoymadılar, qoysayırlar o hakimi salacaqdım sillənin altına. Sağ olsun futbolçular ki, məni bia-bır olmaqdən qurtardılar.

İndi Azər Bağırovun soyuqqanlılığı məni təəccübəndirdi. Dedim ki, nə yaxşı, stadiona girib hakim Kərimbəy Rəhimovu təpiyinin altına salmadı.

Eybi yox, Azər bəy, sən öz mədəniyyətini göstərdin. Özü də izləyirəm, bu barədə də yazmışam, neçə oyundu hakimlər sizə haqsızlıq edir. Siz təmkinizi qoruyun. Sizə və komandaniza uğurlar arzulayıram.

Və bir də bilmədim ki, VAR hakimləri oyunda nə gəzirdilər.

Rüstəm Hacıyev

Süni intellektin gücü insanlığı məhv edə bilərmi?

Amerikalı milyarder və iş adamı İlon Maks, Los-Angelesde keçirilən seminarda bəyan edib ki, Süni intellektin inkişafının insanlığı məhv edə bilməsi yalnız 10-20 faiz səviyyəsində ola bilər.

"Men hesab edirəm ki, süni intellektin yer üzərində insanlığı məhv etmək üçün bəzi imkanları ola bilər. Men, süni intellekti aşasından bitaniya-kanadlı alim Ceffri Xintonun fikirləri ilə razıyam ki, bu gümanın özünü doğrudan bilməsi hardasa 10-20 faiz ola bilər"- deyə Mask bildirib.

Biznesmen, bununla yanaşı hesab edir ki, hər bir halda bu texnologiyanın inkişafı ilə məşğul olmağa dəyər. Çünkü, məsələdə pozitiv sənəarı, neqativ sənəarı əsərlərdir.

Süni intellekt sahəsi üzrə informasiya təhlükəsizliyinin araşdırıcıSİ, Luisvill Universitetinin nəzdində kibertəhlükəsizlik laboratoriyasının direktoru Roman Yampolski isə, "Business Insider"ə müsahibəsində bəyan edib ki, bu texnologiya həqiqətən insanlığın məhvini gətirib çıxara bilər.

Lakin Maks onun mümkündüyüün yalnız 10-20 faiz təşkil edə biləcəyini söyləməklə səhv edir. Əslində bu texnologiyanın inkişafı insanlığı 99,99999 faiz məhv edə bilər.

İlon Maks daha əvvəl də bəyan etmişdi ki, 2025-ci ilə də süni intellekt yer kürəsində istənilən insandan ağıllı olacaq. 2029-cu ildə isə o, intellekt cəhətdən bütün insanları ölüb keçəcək.

İlon Maks hələ mart ayının 1-də, OpenAI şirkətinə və onun baş direktoru Sam Altmana qarşı məhləmə qarşısında iddia qaldırıb.

Biznesmenin fikirincə, bu şirkət ilkin açıq nəticə kodunun layihəsi ilə bağlı qeyri kommersiya missiyasının danışma edib. Microsoft, OpenAI kimi Amerikan korporasiyaları tərəfindən maliyələşməsinə rəğmən öz qıymətini aşağı salır.

Milyarder buna qədər də, müxtəlif şirkətlərin işlərini tənqid etmişdi. Hələ fevral ayında Google şirkətini Gemini neyroşəbəkəsinin proqramlaşdırılmasında rasizmi təhlükə etməkdə günshisnditmışdı.

Maks "Telepatiyani" aktivləşdirir: İlk dəfə olaraq insan beyninə neyroçip yerləşdirilib. Eksperlər hesab edirlər ki, artıq 3-5 ildən sonra, bioxaker implantları cəmiyyət üçün adı normaya çevriləcək.

Görəsən "adlı-sanlı peşəkar" diplomatlar özlərini niyə aldadırlar?

Rusiya İsrailin Suriyaya hücumlarını qınayıb

Rusiya Federasiyasının BMT-dəki daimi nümayəndəsi Vasili Nebenzya bəyan edib ki, rəsmi Moskva İsrailin Suriyaya hücumlarını qınayıb və hesab edir ki, bu suveren dövlətə qarşı ciddi qanun pozuntusudur. Russiyalı diplomat xüsusi vurgulayıb ki, TSAXAL-in hərəkətləri qəbul edilməzdür və münaqışının daha da şiddətlənməsinə xidmət edir.

Nebenzya, dünya ictimayətini Suriyaya hücumu qınağınca qığırılb və BMT Təhlükəsizlik Şurasının üzvlərinin İsrailin hərəkətlərinə ədalətli qiymət verəcəyinə ümidi etdiyi bildirib.

Bu İran, Rusiya, Qərbin aparıcı dövlətlərinin "adlı-sanlı diplomatlari" deyənən özlərinin de tez-tez istinad etdiyi "dunya ictimayəti" ilə məzələnlərlər. Guya öz dövlətləri "süddən çıxmış aq qaşıqlardılar" və BMT deyilən mənasız bir beynəlxalq təşkilatın bütün qərar və qətnamələrini can başla yerinə yetirirler.

BMT yaradığı gündən qəbil etdiyi qırar və qıynamələrin, heç ABŞ, Rusiya, Çin kimi hegemon dövlətlərini demirəm, hansısa cırdan dövlətlər tərəfindən viddiye alınıb qəbul edildiyinin və yerinə yetirdiyinin şahidi olmamışam. Nə bilim bəlkə olub mən bilmirəm, bilənlər varsa xatırladılar.

Elə Nebenziyanın təmsil etdiyi Rusyanın özünün BMT-nin hansısa qətnaməsini yerinə yetitibmi? Hələ diplomat, Qəzza bölgəsində apardığı müharibəyə görə, İsrailin beynəlxalq təşkilatın ona qası çıxardığı qətnaməni yerinə yetirmədiyinə görə, Moskvadan bundan hiddətləndiyini dile getirir.

Bəlkə Rusyanın özü, bu gündə Ukraynada apardığı işgalçi müharibəyə görə, BMT-nin onlarla qarşı qəbul etdiyi onlarla qətnamələri "can-başa yerinə yetirib", sadəcə olaraq "dunya ictimayətinin" bundan xəbəri olmayıb?

Eminquey

Televiziyamızda inqilab

Televiziyamız çox möhtəşəm bir addım atıb! İnanmazsınız, bəlkə də bu, Azərbaycan Televiziyanın dönüş nöqtəsi olacaq.

Bilirsiniz nə olub?

Zaur Baxşəliyevin "Bizimləsən" verilişinin vaxtından 1 saat keşdi.

Bu verilişə altdan-altdan baxanlar da sevinmişdi axı bu xəbərə.

İndi sizə möhtəşəm xəberi çatdırıram.

Zaurun verilişindən kəsilən 0 1 saatı verib-lər həyat yoldaşı Güneya.

Su zad için.

Tərinizi silin.

Özünüzə gelin.

Gözlerin yaşına aman verməyin təlx olsun.

Qəşəngcə yatin, bir də gördünüz yaxın sabahların bi-rində Xoşqədəm Hidayətgizinin verilişindən kəsilən 1 saat vaxtı da həyat yoldaşı Doğuşa verdilər. Allahdan bəxtimiz getirib ki, Doğuşun işi-gücü başından daşır.

Səxavət Məmməd

Cox qəribə ölkədə yasayıraq

Dünən gecədən müharibə ritorikası artan xətlə davam edir. Köhnə yazıları ortaya qoymaya gərək yoxdur. Hətta 2020-ci ilin noyabr ayının sonundakı yazımızda qeyd etmişdim ki, ikinci münaqış ocağı yaradılacaq, bu dəfə ocaq Azərbaycan ərazisində olmayıca... Nə isə.

Bu gün baxıram dünənə qədər Qazaxın kəndləri bizə lazımdır, sülhə hər şeyi həll etmək lazımdır deyən adamlar bu gün at minib, qılınc siyirib. Bir adam, bir aparıcı sual vermir ki, ay gic (dırnaq), dünən deyirdin, sülh olacaq, bu gün nə müharibə-müharibə salısan? Adamın bir üzü olar, lap sağa, sola bölsək üzərini iki üzü olar. Buların o qədər üzü var ki, tüpürcək quruyur, üzünən sayı qurtarmur.

Bu (insana bu deməzlər) insanların ölkənin informasiya mühabibəsinin aparıcı simaları sayılır. İyənəmişən artıq.

Dövlətin siyaseti var. Maraqlarına görə davranışını dayışa bilər. Burda anormal bir şey yoxdur. Məsələ ondadır ki, bu adamlar it kimi iyilər, tükü kimi də hiyləgərdir. Dövlət sülh məsələsinin on plana çəkəndə olurlar quş (pis başa düşməyin, sülh simvolu sayılan göyərcini nəzərdə tuturam), ritorika hərba çevriləndə olurlar qurd (soxulcan yox, canavarı nəzərdə tuturam). Bax bu qurd-quşun əlində qalmış. Yarınmaq üçün buqələmən kimi hər formaya salırlar özlərini. Bir gün turetski bozqurd olub ularşırlar, bir gün rus avısı kimi nərildəyirlər, sabah qorpbərəst, sülhəpərvər olub cikildəyirlər. Təsəvvür edin bu adamlar cəmiyyəti inandırlıblər ki, informasiya mühabibəsi aparırlar, mətbuat da bunların yoluunu işqlandırmaq üçün şam tutur.

Ukrayna Ali Radasından ermənilərə tərs şilla:

"Dilləri qaraçı dilidir"

Ukrayna Ali Radası tərəfindən qəbul edilən milli azlıqlar haqqında qanun Avropa İttifaqının qeyri-rəsmi dillərində, xüsusən də rus, erməni və qaraçı dillərində danışanlara qarşı ayrı-seçkilik edir.

Adət.az TASS -a istinadən xəber verir ki, bu barədə BMT-nin İnsan Hüquqları üzrə Ali Komissarlığının Cenevredeki idarəsinin dərc etdiyi hesabatda deyilir. Məlumat hazırda Ermənistən mediasında da narazılıq doğurub.

Ofis xatırladıb ki, 2023-cü il dekabrın 8-də Ali Rada "milli azlıqların hüquqları ilə bağlı qanunvericilik aktlarının siyahısına deyişiklik edilməsi haqqında" qanun qəbul edib.

Bu səned "həm orta, həm də ali təhsildə, eləcə də reklam və seçki kampaniyalarında Avropa İttifaqı dillərindən istifadə edən azlıqların dil hüquqlarını yaxşılaşdırıcı" və bəzi digər sahələrdə.

Bununla belə, o, "bir tərefdən Aİ-nin rəsmi dillərində danışan milli azlıqlara, digər tərefdən isə rus, erməni və ya qaraçı kimi dilləri Aİ-nin rəsmi dilləri olmayan milli azlıqlara qarşı ayrı-seçkilik rəftarını qoruyur", - hesabatda deyilir. dedi. Birleşmiş Millətlər Təşkilatının İnsan Hüquqları üzrə Ali Komissarlığının Bürosu yekunlaşdırıldı: "birinci kateqoriya milli azlıqların hüquqları genişləndirilidir", "dilləri Aİ dili olmayan milli azlıqlar isə eyni hüquqlardan istifadə edə bilməyəcəklər".

Qeyd edək ki, siyasi elmlər üzrə fəlsəfə doktoru Zaur Əliyev hələ bir neçə il əvvəl bunulla bağlı araştırma aparmışdı. Alim təsdiq etmişdir ki, ermənilər qaraçılardan əməle gelib: "Görkəmli tarixçi, antik dövr tədqiqatçısı akademik N.Y.Marr VI əsr erməni müəllifi Zelob Qlaka esaslanıb qeyd edir ki, ermənilərin kökü Hindistanın və vadiye gelib çıxan qaraçıların bir qolu olub. Tarixi həqiqətləri əsas götürən bir çox erməni alımı da qaraçılarla qohumluqlarını etiraf edirlər. Hər iki dildəki oxşar sözlərin coxluğu, ləhcələrdə üst-üstə duşmalar, hər iki etnikin özlərini "aroma" adlandırması, kustar sənətə olan meyil, istənilən mühitə az vaxt ərzində uyğunlaşma, antropoloji göstəricilərindəki oxşarlıq bu fikrin doğruluğunu sübuta yetirən coxsayı faktorların azsaylı sırasıdır. 1897-ci ildə rusca çap olunan "Murc" qəzetində "Ermənilər qaraçılardandır" məqaləsində bil-

dirilmişdir ki, ermənilərin bir hissəsi qaraçılarından törmədir. Erməni xalq şairi Tənasoqlu, şair-monax Ələmdaryan, Sankt-Peterburq Universitetinin professoru Kərope Patkanyan qaraçılarından törmə ermənilərdir.

Bir neçə müəllifin (aralarında ermənilər coxluq təşkil edir) əsərlərinin adını qeyd edirəm: onlar özləri ermənilərin qaraçılarından olmasına təsdiq edirlər:

- K.P.Patkanov: "Qaraçılar. Zaqqafqaziya qaraçılarının dialektləri haqqında bir neçə söz: Boşa və Karaçı". 1887.

- N.Adonts: "Ermənilərin mənşəyi haqqında". 1911.

- V.P.Papaz: "Erməni Boşa" 1901

- N.Y.Marr: "Qafqaz əhalisinin tayfa tərkibi".

- N. Demeter, N.Bessonova, V.Kutenkova: "Qaraçıların tarixi. Yeni baxış", 2000.

Bu barədə daha çox tədqiqat etnoqraf Vantsiana aiddir. O yazar:

"Coxsaylı Qafqaz xalqları arasında yepiskop Karapetin rəhberliyi altında 1828-ci ildə Ərzurum vilayətində rusların yenice fəth etdiyi bölgələrə - Axalkalak, Axaltsix, Aleksandropol ərazilərinə köçən "Boşa" kimi tanınan erməni qaraçıları da var. İrəvanda, Yelisavetpolda olduğu kimi, Böcsədə de yaşayındı, baxmayaqra ki, orada onların sayı az idi; lakin sonradan onlar ilkin heyət terzini tərk edər yeri ermənilərlə birləşdilər. Bösilər dil və din baxımdan demek olar ki, ermənilərdir, ona görə də çoxları onları "hay-boşa" (erməni qaraçıları) adlandırı, lakin xarakter və adət-ənənələrinə görə çox unikal, tipik, tamamilə müstəqil xalqı temsil edirlər". (Bax: G.Vantsian, "Erməni qaraçıları". 1901).

"Boşa" etnonimi türkə "boş" - "mehrum", "boş", "kasib" sözündəndir, erməni dilindən "avara" kimi tərcümə olunur.

Ruminiya, Bolqarıstan, İspaniya, Almaniya və digər neçə-neçə ölkədə qaraçıların kifayət qədər sayı var. Lakin bu güne qədər heç eşimmişim, rumın qaraçısı, bolqar qaraçısı, ispan qaraçısı, alman qaraçısı, eləcə də digərləri olsun? Necə olur ki, ancaq erməni qaraçısı olur? Mənqılı suadır, elə deyilmi? Dünya şöhrəti Ernest Heminqueyin əsərlərində də erməni qaraçılarından səhbet açılır, gözbağlayıcılıq, sehrbazlıqla məşğul olan qoca erməni surəti ilə onun əsərlərini oxuyan minlərlə in-

san tanış olub. Ermənilər özlərinin "boşa" olduqlarını danırlar. Hətta bu günün özündə belə Ermənistandakı vanetsilər, aparantsılar, kyavartsılar və digərləri qaraçı adlanır, ancaq boşalar ermənilər kimi qeyd edilir. Avropa və Amerikada qaraçılar özləri "rom", Suriya və Feleştində "dom", Ermənistanda isə "lom" adlandırıllar: "d", "d" və "l" hərfərinin dəyişikliyə uğradığı bildirilir. Ermənilər arasında gizli "lomavren" dili mövcuddur. Bu dil erməni dilinin grammatikasına uyğundur. 1984-cü ildə Moskvada çapdan çıxmış "Dünya xalqlarının məskunlaşması" kitabında da erməni, qaraçı, sinq və penceb dillerinin yaxın olduğu konkretnı ekşini təpib. Akademik N.Marr erməni tarixi mənbələrinə istinad edər yazar ki, ermənilər Hindistan və Bizansın sərginə (indiki Suriya-Livan ərazisine) qaçıb gəlmış qaraçı tayfların danışılmasını təsdiq edir.

Dili, mədəniyyəti, adət-ənənələri, hətta fəaliyyəti və həyət terzi çox oxsardır - erməniyi oturaq qaraçıdan ayırmadıq çox çətindir. Eyni zamanda, məsələr ermənilərin qədim Ermənistana heç bir aidiyyəti olmadığı şübhəsizdir, hətta o zaman danışılan və erməni yazısının nəzərdə tutulduğu dil də hurrı və ya Urartu dilidir, müəsir erməni dili kimi Hind-İran dilidir. Amma indi erməni "alımları" (rus, türk və digər erməni əsilli alımlar) qafqazlıların neçə hindilərə çevriləmis, qədim ermənilərin bütün Avropada məskunlaşması ilə bağlı güləmli nəzəriyyələr irəli sürür. Lakin adlarını çəkdiyim müəlliflər konkret yazırlar. Ermənilərin Qafqaza köçməsinin 400 il yaşı ola-olmaya. Ona görə də bu qaraçı tayfasının türkərin herbi titulu olan Ərmən statusunu özlərinə millət adı götürməsi də burdan aydın olur..."

P.S. Maraqlı məqama rast gəlmişik,
Zaur müəllimin araşdırmasından göründüyü kimi, dönyanın yüzlərə mütevəssis alımı, arxioloqu, tədqiqatçısı, etnoqrafi, tarixçisi deyir ki, ermənilər qara

İlk azad ərazilər, ilk qələbə sevinci: Aprel döyüslərindən 8 il ötür

Zəfərimizə gedən yolda qazanılan ilk qələbədən - Aprel döyüslərindən 8 il ötür.

Adalet.az xəber verir ki, herbi ekspertlər 2016-ci il aprelin 1-də 2-ə keçən gecə başlanan bu müharibəni ikinci dünya müharibəsi zamanı Şərqi Cəbhəsində, Alman qüvvələrinin Kursk çıxıntısına qarşı 1943-cü il iyul ve avqust aylarında təşkil etdiyi müharibə ilə eyniləşdirirlər. Xatırladaq ki, ikinci dünya müharibəsinin en böyük tank vuruşmalarından biri və bir gün ərzində en çox itki verilmiş hava döyüsləri bu döyüdə reallaşıb. Almanların Şərqi Cəbhəsində reallaşdırıldığı son strateji döyüş Şərqi Cəbhəsində təşəbbüsü Sovetlərə vermiş və müharibənin sonuna qədər də bu bele qalmışdır.

Bələki, hər zaman "quidretli" imicilər qırıldırıb. Ermənistən silahlı qüvvələrinin texribatlarına cavab olaraq Azərbaycan Ordusu sürətli əks-hükum emalıyyatı ilə düşməni ağır məglubiyətə uğradıb. Füzuli, Cəbrayıllı və Ağdərə rayonlarının işğal altındakı ərazilərinin 2000 hektardan çox hissəsini azad edib. Həmçinin minlərlə hektar ərazi Azərbaycan Ordusunun tam nəzarətine keçib. Azərbaycan Ordusu dördgünlük Aprel döyüsləri ilə 23 ilən sonra xalqımıza ilk qələbə sevinci yaşadıb.

"Məglubedilməz erməni ordusu" mifi darmadağın oldu

Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin həyata keçirdiyi əks-həmlə emalıyyatının məqsədi Ermənistən silahlı qüvvələrinin temas xəttindəki yaşayış məntəqələrinə tövədiyi təhlükəni aradan qaldırmış idi. Belə ki, 2016-ci ilin martından başlayaraq,

Ermənistən silahlı qüvvələrinin birlişmələri cəbhə boyu zonadakı yaşayış məntəqələrini daha sıx atəş tutmağa başlamışdı. Vəziyyəti gərginləşdirmək məqsədilə erməni herbi birlişmələri artilleriya qurğularından həm döyüş mövqelərini, həm de temas xəttinə yaxın olan yaşayış məntəqələrini atəş tuturdı. Düşmən aprelin 2-nə keçən gecə bütün mövqeləri, eyni zamanda mülki əhalini atəş tutub. Azərbaycan tərəfindən dərhal adekvat tedbirlerin görülməsi ilə bağlı qəbul edilib və qəti cavab zərbələri endirilib. Düşmən müdafiəsinin öz kettində və dərinliyində yerləşən koordinatlar müəyyənləşdirilib, Ermənistən ordusunun canlı qüvvəsi və herbi texnikası məhv edilib.

26 illik məglubiyətdən sonra ilk qələbə dadi

Aprel döyüslərində cəbhənin ən gərgin istiqaməti Ağdərə-Tərtər-Ağdam və Füzuli istiqaməti olub. Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin bölmələri aprelin evvəlində qısa müddədə düşmənin öndə və dərinlikdə cəmələşen qüvvələrin müəyyənləşdirib və qəti zərbələrə sıradan çıxarıb. Uğurlu emalıyyatlar nəticəsində Naftalan şəhərinə təhlükə yaradacaq Talış kəndi istiqamətindəki yüksəkliklər işğalçılardan təmizlənib.

Həmçinin Horadız şəhərinin düşmən təhlükəsində qorunması məqsədilə Füzuli rayonu istiqamətində yerləşən, geniş ərazini nəzarətdə saxlamaq imkanı verən olduqca strateji əhəmiyyətli Lələtəpə yüksəkliyi azad edilib.

Aprel döyüslərində illərlə yaradılan "məglubedilməz erməni ordusu" mifi dağıldıb və erməni xalqı işğalçılıq siyasetinin iflasa uğradığını

dərkləndirdi. Aprel qələbəsi əsgərlərinin döyüş ruhunun, ordu ilə xalqın birliyinin təcəssümü olub.

Uğurlu aprel emalıyyatından sonra Ermənistən işğalçılıq siyaseti danılmas faktlara yenidən təsdiqlənib. Belə ki, döyüslərdə ölenlərin eksəriyyətinin Ermənistən herbi

də hücumu keçərək yalan məlumatlar tirajlayaraq xalqımızı aldatmağa çalışmışdır.

Erməni mənbələrinə əsasən güya Azərbaycan məxsus 500-1500 hərbçi ölüb, 2000-2700 yaralanıb, 2 helikopter, 14 PUA vurulub. 26 tank, 4 zirehli maşın, 1 hərbçi maşın, 1 çox

Serj Sarkisyan və müdafiə naziri Seyran Ohonyan xalqdan itkiləri gizlətməyə çalışdı. Bildirdilər ki, 91 erməni hərbçi ölüb (11 qeyri-döyüş), 123 hərbçi yaralanıb.

9 mülki şəxs ölüb, 6 yaralanıb. 14 tank məhv olunub.

Heç kim unudulmur, heç nə yaddan çıxmır

Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüğünün qorunub saxlanması, erməni işğalçılarının 2016-ci il aprelin 2-dən 5-dək qoşunların temas xəttində tövədiyi silahlı texribatların qarşısının alınması və düşmənin dinc əhaliyə hücumlarının dəf edilməsi zamanı göstərdikləri qəhrəmanlıq və igidiyi görə Azərbaycan hərbçilərinin xüsusi fərqlənən bir qrupu 2016-ci il aprelin 19-də Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq sərəncamları ilə yüksək fəxri ada layiq görülləb, orden və medallarla təltif edilib.

Vətən qarşısındaki xidmətlərinə görə təltif edilənlər arasında "Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı" fəxri adına, "Azərbaycan Bayrağı" və "Vətən xidmətə görə" ordenlərinə, "Vətən uğrunda", "İgidliyə görə" və "Hərbi xidmətlərə görə" medallarına layiq görünlənlər var.

Uğurlu Aprel döyüslərinin mənəti davam olaraq, Azərbaycan Ordusu 2020-ci il sentyabrın 27-dən başlayaraq 44 gün ərzində torpaqlarımızı işğaldən azad edib, Ermənistən kapitulyasiya aktına imza artmaq məcburiyyətində qalıb.

P.S. Bütün şəhidlərimizin ruhu qarşısında baş eyrirk!

Əntiqə Reşid

lüləli raketata məhv olunub. Amma Azərbaycan MN erməni yalanlarını əsassız olduğunu bildirdi və 101 hərbçi şəhid olduğunu, 5 hərbçi itkin düşdüyü, 44 hərbçinin yaralandığını eyni zamanda 6 mülki şəxsin öldüyü, 26 mülki şəxsin isə yaralandığını xəbər verdi. 4 gündə 1 Mi-24 helikopter vurulduğunu, 1 PUA itdiyini, 1 tank məhv edildiğini də təsdiqlədi.

Müqayisəli, mübahisəli informasiya savaşı

Ermənistən ordusunun temas xəttində tövədiyi texribatlar zamanı dinc əhali arasında da həlak olan və yaralananlar olub, yaşayış məntəqələrimizə böyük ziyan deyib. Ermənistən media vasitəsi ilə

əyani sübutdur.

vakar birbaşa Azərbaycanla həmsərhəddir.

Qeyd edək ki, öten ilin mayında Ermənistən Baş naziri Nikol Paşinyan "Azadlıq" radiosunun erməni redaksiyasına müsahibə verdi. Müsahibə zamanı Azərbaycanın Qazaxın 7, Naxçıvanın 1 kəndini tələbini aydınlıq getirməye başladı.

Dedi ki, bizim də işğal olunmuş kəndlərimiz var, Azərbaycan onları qaytarmağa hazırlırsa, biz də hazırlıq:

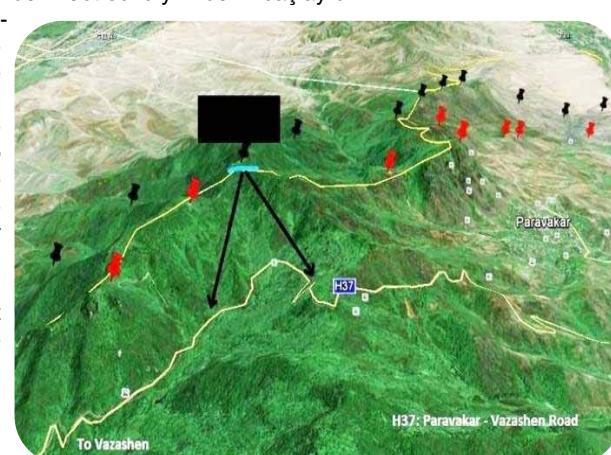
"Bizim də işğal olunmuş kəndlərimiz var və kənd təkcə kənd icra hakimiyyətinin binası deyil. Azərbaycan Berkaber (Bibiş), Vazachen (Lələkənd), Aygegovit, Paravakar kəndlərini qaytarmağa hazırlırdı?

Hazırırsa, bəli, biz də hazırlıq. Amma burada başqa bir sual da var: Tutaq ki, Azərbaycan və ya Ermənistən ordusu bu xəttde dayanıb və bu xəttdən uzaqlaşmalıdır, biz principə bununla razılaşırıq, amma uzaqlaşırısa, o zaman harda dayanmalıdır? Bu yer, bu xətt, necə təyin olunur?

Deməli, orada sərhəd var və eger sərhəd varsa, o zaman bu sərhədi götürək və Azərbaycan qoşunları sərhəd xəttinin bu tərefində, Ermənistən qoşunları isə sərhəd xəttinin digər tərefində olmasın".

P.S. Ay ermənidən əmələ gəlmiş, sənin Bibiş, Lələkənd, Hönnüt, Tatlı adlı kəndin olub? Özün kimi səydaş-süydəş adlar icad edib kəndlərimizin adını dəyişmişən, indi də "tələb" irəli sürüşən...

Əntiqə Aslan

Berkaberdəki su anbarı İcevan rayonunu su ile təhciz edir ki, bu da kəndin çox stratejik əhəmiyyəti olduğunu göstərir.

Vazachen - Lələkənd

Lələkənd - Yelizavetpol (Gence) quberniyasının Qazax qəzasında, İndi İcevan rayonunda kənddir.

ƏDALƏT •

5 aprel 2024-cü il

Faiq QISMETOGLU
faiqqismetoglu@box.az

Biz bu dünyanın qonağıyız...

...İnsanlar elə biliirlər ki, bu dünyaya əbədi gəliblər. Həmişə yaşayacaq, yaradacaq, kef edəcək və iləri yola salacaq. Amma müəyyən zaman kəsiyindən sonra əksəriyəti anlayı ki, biz bu dünyaya qonaq kimi gəlmışik. Deməli, qonaq kimi gəlmışiksə, elə özümüzü də qonaq kimi aparmalıyıq. Ancaq özlərini dünyanın sahibi kimi aparan, hətta Allahlıq iddiasına düşən və heç nədən qorxub-ələmədən, insanlara zülm edən adamlar da var. Onlarında işi çox ağır olur. Başqa sözə demis olsaq, yaxşı əməllerdən çox, pis əməllerin sahibinə çevrilir. Yeni Allahın dediyi yolla deyil, şeytanın göstərdiyi yolla hərəkət edir və axırda da gedib düşürlər Cəhennəmə!..

...Doğma kendimizdəyik, həmişə bu kəndin yazı da, yayı da, payızı da, qış da gözəl olur. Gözəl Bəhmənlinin, gözəl də insanları var. Onlarla bir dəfə görüşsən, sanki sehirli bir alemə düşmüş olursan. Çünkü buranın adamları göy üzü kimi təmiz, bulaq suyu kimi duru, bal kimi şirindirlər. Və bu bal kimi şirin adamlardan biri də məclisine yığışdırımız şəhid Elçin Süleymanovun atası Tehran qardaşımızdır. O Tehran ki, oğlu Elçinin dərəcə dözə bilindi və çıxıb getdi onun yanına. Nə qədər təsəlli versək də, nə qədər yanında olsaq da, onların heç bir köməyi olmadı. Həmişə dərəxdə, göz yaşını içinə axıdı və axırda da vüsəl yolu oğlu Elçinə qovuşmaqdə göründü...

...O, tek bizim üçün deyil, Bəhmənləri üçün, el üçün qənimət adam idi. Mənən dünyanın ən varlı insanı idi desək səhv ələmərik. Çünkü kasib canıyla bütün qohum-əqrəbanın, bütün elin-obanın xeyirində, şərində orda olardı. Hər yera birinci özünü çatdırıldı. Məni hamidən çox istəyirdi, mən də onu hamidən çox xətrini uca tuturdum. Bir sözlə, biz bir-birimizlə nəfəs alırdıq...

İndi də onun qapısında bütün bəhmənlilər 40 məclisine toplaşıblar. Başqa kəndlərdən də şəhid anaları, şəhid ataları var. Yaxalaraında da şəhid övladlarının şəkilləri.

Adam onlara baxanda ürəyi para-para olur və istayırsən ki, ürəyini çıxarıb onların dərdinə mələhəm qoyasan, dərman edəsən. Mən şəhid analarının bu qədər yaxın olduğunu bilmirdim. Füzulidə bütün şəhid anaları bir-birini tanırı. Övladlarının doğum və anım günündə onların qapısına gedir, dərdlərinə şərık olurlar. Allah onlara dünya boyda ürək verib və Allah onlara bir də dünya boyda səbir də etə edib.

Kəndimizin hər üç mollası məclisə eyleşib. Öncə məclisi, vaxtile

almanın dili müəllimi olmuş və sonradan bu yolu seçmiş, dini mükəmməl bilən Fəxrəddin müəllim aparır. Sonra məclisə mollə Məcid, mollə Abbas da gəlir və onlar "Quran-Kərim"in bir neçə surəsini ucadan oxuyurlar. Hamı sükut içindədir. Milçək uçsa, səsi eşidilər. Amma deyəsən, milçəklər də bu səsi eşidib, öz dünyalarına gediblər. Quran sesini eşitməyən insan kar, kor və laldır. Çünkü bu səs insanın bütün ruhuna, qalbinə və iç dünyasına bir nur getirir və biz də bu nurun içindəyik...

...Yavaş-yavaş məclis sona çatır. Qohum-əqrəbanın çoxu həyətə, stulda ayaşib. Sınıf yoldaşları - Təbriz, Zülfüqar, Veysəl, Şirin, Allahverdi... eləcə də kəndimizin çox böyük ziyanlarından biri olan Kamran müəllim də onların əhatəsindədir. O, uzun illərdir hüquq-mühafizə orqanlarında məsul vəzifələrdə çalışır. Bəhmənlərinin ən ağır, ən çətin günündə insanların arasında olub və on-

lara arxa durub. Üstəlik də kənddə çox böyük işler görüb - asfalt yol çəkdirib, yeni traftormator qoydurub, artezan qazdırıb. Bütün bunlara görə, kənd camaati onun rəhmətə gedənərinin ruhuna dualar edir, özünə və balalarına cansağlığı arzulayırlar. Kamran müəllim Bakıda yaşasa da, amma həmişə Bəhmənlə, bütün yas məclislerində, xeyirdə iştirak edib. Elə bu sadəliyinə, səmimiyyinə görə də camaat onu çox istəyir.

Həmi Tehranla bağlı xatirələrini danişir, ötən günləri yada salır. Kamran müəllim də Tehrani yada salmaqla yanaşı, kənddə əmək fəaliyyətinə başladığı hüquqşunaslıq vaxtından partkomluğa qədər hamisini bir-bir xatırlayır. Bir-birindən gözəl, bir-birindən maraqlı anları kino-lenti kimi biziñ gözü müzün önungə getirir və onları yada salır. Həmin dövrə onunla bir yerde məsul vəzifədə çalışan insanların çoxu Allahın dərgahına qovüşüb. Və Kamran müəllim onları da şirin, yadda qalan, maraqlı danişığı ilə bir daha yada salır və biz də həmin insanları xatırlayıraq, yada salırıq...

...Dünya bax belədir, bir gün gələn, bir gün də getməlidir. Amma baxır Allahın dərgahına sən necə qayıdırsan.

Şəhid Elçin Süleymanovun atası Tehran qardaşımız kimi Allahın dərgahına qovuşmaq çox böyük xoşbəxtlikdir. Həç onun ölümü hiss olunmur. Hamımız elə bilirik ki, o, sağdır.

Çünkü onu yaşıdan və bizə sevdirən yaxşı əməlləridir. O, əməller ki, Allahın dərgahında ona çox böyük dəyər verilir. Və düşünürük ki, Tehran qardaşımızın yeri elə Cənnətdir. 40 məclisində də Bəhmənlidə Cənnət havası vardi. Və bu Cənnət havası bu eli, bu obanı bizə bir daha ürəkden sevdirdi. Biz dən yada qonağıq. Qonağışa, deməli, Allahın yoluyla getməli və Onun yanına da yaxşı əməllərlə dönməlyik! Bax belə!..

İsrail-Fələstin tablosu!

Xirosimadan 30 dəfə böyük fəlakət...

Onlara da haqsızlıq edildi, uşaqları və qadınları öldürdü. Onları sırf yəhudi oldular üçün "qaz kameralarında yandırıblar" və dünyadan bir ucundan digər ucuna sürgün ediblər. Onlar çox zəhmətkeş, savadlı və mütləli idilər. Həm zəhmətkeş, həm də savadlı olduqları üçün sevgi, hörmət və qısqanlıq qarışığı ilə heyran qalan insanlar idi.

Hörmətlərini itirdilər.

Sevgi də bitdi.

Onlar nifretle yadda qaldılar.

Oktjabrın 17-dən bu yana Xirosimaya atılan atom bombasının vurduğu dağılımdan 30 dəfə çox ölüm yığdıraraq Fələstin xalqını, uşaqları, anaları və mülki insanları məhv edirlər. İsrail Ordusu Qəzzada uşaq, qadın, gəncər və qocalar da daxil olmaqla, əksəriyyəti mülki şəxslərden ibaret 32 min insanı qətl yetirib.

Məharibədə mülki əhalinin ölüdürülməsi qəldir. Bu terror hesab edilir.

Yemək almağa gelən əsasən ibtidai məktəb yaşı uşaqlar tank, top və avtomat silahlardan ates açıblar. 107 fələstinli həlak olub. İsrail əsgərləri dünyada məharibələri tarixində ən qısa zamanda en çox mülki vətəndaşı öldürüb.

Mənim Coni qardaşım var. Arxamda.

Məni qoruyaçağını deyir.

Coni qardaşının kapital, maliyyə, diplomatiya, universitet, herbi məharibə və kəşfiyyatda qlobal güc üstünlüyünü dəstəklədi. Bu güce səykənerək və ondan razılıq

alaraq bəşəriyyətin, dünyanın zülümkarı indi İsraildir. Qardaş Coni də onu həqiqətən qoruyur. ABŞ-in silah şirkətləri və kəşfiyyat qüvvələri oktyabrın 7-də Qəzzada müharibə başlayandan bəri İsrailə en azı 100 dəfə gizli şəkildə silah satır. ABŞ prezidenti Bayden ötən gün "30 mindən çox fələstinli öldü-

səhərə get..." demir, birçə variant yoxdur: "Öləcəksən" və ölüm yağdırır. Siyasi üfüqlərini qaraldan İsrail baş naziri Netanyahu Fələstini yandırır.

O, həm də ifrat saççı yəhudiyə partiyalarının dəstəyini aldı; O, İordan çayının qərb sahilini və Qəzzani qeyri-müəyyən müddətə

ruldü, onların çoxu HƏMAS üzvü deyildi, minlərlə qadın və uşaq qətl yetirildi..." desə də, o, İsrailin silahlanmasına töhfə vermək üçün "müvəqqəti liman dəstəyi" verdi. "QƏZZA-nı boğma planı" verdiklərini açıqladı.

Son 40 ildə İsrail Qəzzaya 5 dəfə məharibə elan edib. Hər dəfə mülki fələstinliləri güllələməklə; "Ya köç... Ya Öl... Ya da sən səhərə qovarıq..." dedi və dediyini etdi.

Bu, 6-cı məharibədir; Bu, dünyaya tarixinin ən qanlı, ən qəddar, ən qəddar mülki qətləmənin qətl olduğunu açıq şəkildə bildirdilər.

zəbt etmək planı hazırlayıb və həyatı keçirir.

Hətta İsrailin öz vətəndaşlarından bəziləri mülki əhalinin bu qanlı qətləməндə iştirak etmək üçün hərbi xidmətdən imtiyaz ediblər. Bəziləri məharibənin yükünü bölüşmək istəmədikləri bəyan etdilər. Onların bəziləri müqəddəs kitabları olan Tövratın ayələrinə istinad edərək məharibədə dinc əhalinin öldürüləməsinin qətl olduğunu açıq şəkildə bildirdilər.

Məharibənin tablosu budur!

Emin

Hepatitlər yayılır

Heç kimə sərr deyil ki, indi mənşəyi məlum olmayan müxtəlif viruslar var. Və viruslar da günbegün yaşılmadıqdadır.

Aydındır ki, bu virusların insana keçməsi nəticəsində müxtəlif ağır xəstəliklər yaranır. Elə viruslar var ki, heç onların müalicəsi də mümkün deyil. Ona görə də insanlar özərini mütləq qorunmalı və lazımı peyvəndlərin vaxtında vurdurmalıdır!

Bələ tehlükeli viruslardan biri də hepatitlərdir. Bu viruslara ən çox insanlar stomatoloji kabinetlərdə dişləri çıxarırlar və müalicə olunarkən yoxurlar. Çünkü həmin kabinetlərdə bir çox halda tibb avadanlıqlar sanitər və gigiyenik qaydalara uyğun saxlanılır və bir şəraitdə pasientlərə həmin viruslar keçir.

Düzdür, ölkəmizdə kifayət qədər stomatoloji mərkəzər və tibb ocaqları var. Və həmin yerlərdə gigiyenik və sanitər qaydalara əməl edilir. Amma gəlin onurla razılaşq ki, bu qaydalar əməl etməyin, tibb avadanlıqları normaya uyğun saxlamayan stomatoloqlar da var. Məhz elə hepatit virusları da bu normaların pozulduğu yerlərdə geniş yayılır.

Bələ ki, nəzarət olmayan stomatoloji kabinetlərdə mövcud nöqsanlar bu gün də qalmaqdadır. Ona görə də əlaqədar qurumlar bu problemləri diqqət mərkəzində saxlamalı, əhalini bu virusa yoxluymaqla xilas etməli, laqeyd stomatoloqları inzibati və cinayət mesuliyyətinə celb etməlidir!

Belə ki, nəzarət olmayan stomatoloji kabinetlərdə mövcud nöqsanlar bu gün də qalmaqdadır. Ona görə də əlaqədar qurumlar bu problemləri diqqət mərkəzində saxlamalı, əhalini bu virusa yoxluymaqla xilas etməli, laqeyd stomatoloqları inzibati və cinayət mesuliyyətinə celb etməlidir!

İan, Beyləqanda mal etinin bir kilogramı 13 manat 50 qəpikdir! Bakıda isə mal eti 14 manat 50 qəpik, 15 manatdır.

Qəssablar da etin qiymətinin bahalaşmasını yemən, otun qiymətinin qalxmasını ilə əlaqələndirirlər! Üstəlik də deyirlər ki, hayvanların otlaması üçün örüş sahələri yoxdur. İmkənlər adamlar 1000 hektarlarla torpaq sahəsini elə keçirib, kasıblar isə torpaq sahələri qalmayıb. Belə vəziyyətdə kasıb adamlar mal-qarancı saxlaya bilmediklərinə görə, ucuz qiymətə satırlar.

Ve onlar yem baha olduğu üçün heyvan saxlamırlar! Bax buna görə də ölkəmizdə heyvanların sayı azalır etin qiyməti isə bahalaşır. Hələ belə getse, üzü payiza və qışa doğru etin qiyməti bir az da bahalaşacaq!!!

Alça bahadır, almayıın...

Son vaxtlar Bakı bazarlarında və marketlərdə çox bahə qiymətə alça satılır.

Hətta bir çox bazarlarda alçanın kiloqramını 800-1000 manat arasında satışa çıxarmışdır. Satıcıların dediklərinə inansaq bahə qiymətə olmasına baxmayaq, onun alışları var. İmkənlər adamlar yarımla, bir kilo, bir kilo alça alışlar. Çünkü onları qiymət maraqlandırır.

Varlığı nə dərliq, kimin pulu varsa, hansı qiymətə olsa, alçanı ala çox alacaq. Amma son vaxtlar qiymətlər xeyli ucuzlaşdır.

Yəni alça 1000 manatdan 150-100 manata düşüb. Havalarda qızdırıqca qiymətlər bir az da ucuzlaşacaq! 10 gündən sonra bahə qiymətə satılan alçanın kiloqramı 15-20 manat olacaq! Amma hər meyvənin və giləmeyvənin öz mövsümü var və həmin meyvələr də mövsümündə yeyiləndə dədədəl olur. Ona görə də indi qızıl qiymətinə satılan alçalardan gözünüzü çəkin. Bu alçalar müxtəlif dava-dərmanlarla və gübrelərlə yetişdirilmiş məhsulardır. Belə məhsullar həm organizminizə, həm də cibinizə ziyanıdır!

EMİL FAİQOĞLU

Artıq etin bahalaşması adı hala çevrilib. Bu gün həm rayonlarda, həm də Bakıda qoyun və mal etinin qiyməti bahalaşır. Məsə-

Əbülfət MƏDƏTOĞLU
madatoglu@mail.ru

Artıq bir
saniyə az
yaşayacağıq

ABŞ-lı geofizik Dun-
kan Eşqnu sübut edib ki,
Yerin nüvəsinin firlanma-
sının yavaşlaşması, Antark-
tika və Qrenlandiya
buzlaqlarının erimesi sə-
bəbindən 2029-cu ildə
bəşəriyyət günün da-
vamlılığını 30 iyun və ya

ƏBƏDİ GEDİŞ VƏ...

Hər birimiz onu dərk etdiyimiz kimi görürük

Elə bil dünən idi... Elə bil heç nə baş ver-
məmişdi... Elə bil nə o var idi, nə də mən...
Elə bil ki, o da, mən də eyni anda, eyni mə-
kanda dünyaya gəldik... Gəldik ki, bir-birimizi
görək, tanıyaq, bir-birimizə güvənək və... Bi-
rimiz o birimizi sevək!..

Bütün bunlar mənim təxminim idı, mənim dü-
şüncəm idı. Mənim içindən gelib keçənlər və
mənim yaşadıqlarım idı... Yəni ikimizdən biri
olan mən bu cür düşünməşəm, bu cür qəbul et-
mişəm, bu cür də düşünürəm və bu cür də dü-
şüncələrim içərisində qəbul etdiyimlə yol gedi-
rəm. Bu yoluñ adını kimsə bilmir... Allahdan və
səndən başqa! Allah da, sən də bu adı kimsəyə
deməyəcəksiz. Çünkü onu deməyin də, bəyan
etməyin də heç bir önəmi yoxdur. Ən azından
ona görə ki, bu yolu mən gedirəm, səninle birgə.
Deməli, onun adı da sənə və mənə məlumudur.
Başqa kimsə üçün bunun nə mənası var, ne də
önəmi. Baxmayaraq ki, biz də bu adamların içə-
risində, bu yerin üstündə, bu göyün altındayıq.
Deyəsən bir az təmtəraqlı çıxdı. Bədii bir sehnə-
yə bənzədi. Amma yox, gerçəklilik onsuñ da özü-
özlüyündə oynanılan tamaşdı. Senarisiñ Allah
yazır, rolları bəndə ifa edir. Bax, elə yaxının ilk
cümlesiñdə dediyim həmin o andan yaxınındı
diktə etdiyim ana qədər biz Allahın iradesini,
yəni senarisiñ gerçəkləşdiririk. Baxmayaraq ki,
inancımız da, inamımız da, bəzən bir-biri ilə
baş-başa gelir, toqquşur. Amma bütün hallarda
şəxsən mənim içindən gelib keçən səs bunu
deyir. Yəni söyləyir ki, sevmek üçün yaşamaq
lazımdır. Yaşamaq üçün sevmək yox. Doğrudur,
bunu başqa bir formada aqıllar deyib. Onlar söy-
leyiblər ki, "yemək üçün yaşamaq yox, yaşamaq
üçün yemək" lazımdır. Deməli, mənim inancım
da budur ki, mütləq mənada sevmək üçün yaşa-
maliyam. Bu sevginin çalarlarını, naxışlarını,
hətta saç düzümündən tutmuş alındığı nəfəsə qə-
dər hər bir halını ifadə etmek, özünüküləşdir-
mək üçün yaşamaliyam. Bax, onda Məcnun mə-
nim qarşıma çıxa bilməyəcək, Leyli də sənin.
Çünkü Şeyx Füzuli demişkən "Məcnunun yalnız
adi" olacaq.

Hər bir addım, hər bir qərar başlanğıca söy-
kənir. Bu mənada mən sevginin hardan, nədən
başlandıqını, nəyin üzərində pərvəriş tapıldığı
öyrənmək, onun bütün varlığına nəzər salmaq
üçün demək olar ki, hər gün, hər an baş sindiril-
ram. Amma öyrəndiklərim, hətta varlığımı ho-
panlar belə məni qane etmir. Görürəm ki, acıq
çəkirəm. Daha çox ehtiyac duyuram o sevginin
çalarlarına... mahiyyətinə... manasına... və hətta
mənə verdiklərinə, bağışlıqlarına...

Bax, beləcə sevgidən doymadıqca daha çox
sevmək, daha çox bu yolda hər zərbəyə, hər
sərtliyə, hər laqeydiyə, hər təpkiyə dözmək haq-
qının etəyiñdən, elindən bərk-bərk tuturam...

Sizə bəlkə də qəribə geləcək... Bəlkə də kim-
sə dodaq büzəcək... Bəlkə də kimse başını bu-
layıb "boş şeydir, şairlik eləyir!" deyəcək. Olsun,
hər kəs öz məntiqində, öz baxışında haqlıdır.
Mən kimise mənim kimi düşünməyə, mənim ki-
mi sevməyə məcbur edə bilmerəm. Ona görə ki,
Allah o haqqı mənə verməyib. İkincisi, mənə o
gúc də bağışlanılmayıb.

Deməli, qərar verən də, onu icra edən də
özüməm. Elə demək istədiyim də budur. Qoy,
heç kim məndən incimesin. Mən öz yolumun
yolçusu, öz sevgimin fədaisi və nəhayət öz duy-
ğularım şairiyəm. Və...

Ona görə də siğindığım künclə dayanıb öz-
özümə piçildiyaram:

Dilimi sıxıb tuturam,
Sözü - demədən uduram...
Mən, hamını unuduram -
Allahdan və səndən başqa!..

Gözümü yola sancıram,
Dərd tapdağında qançıram.

Səssiz - hamidan qaçıram -
Allahdan və səndən başqa!..

Sinəmi yara edirəm
Günümü qara edirəm...
Bilən yox, hara gedirəm? -
Allahdan və səndən başqa!...

Qəlbimdə çıraq - şam - adın
Başına dönen şamandım...
Heç kim üçün yaşamadım -
Allahdan və səndən başqa!...

***

Bəli, bəzən insan təkənmək, hamidan qaç-
maq, hətta heç nəyi düşünməmək istəyində bu-
lunur və belə anda ən xoş söz də, ən şad xəbər
də adamın tükünü terpətmir. Mənə görə təkənmək
istəyin çəkilib uzaq bir nöqtədə, bir qaya
dibində, bir kahada, bir ormanın, bir çay qira-
ğında, lap ele bir ağac dibində oturmaq deyil
əksinə bu, susmaq, gözünü yumub içindən
dünyaya baxmaq, o dünyani yenidən gəzmək kimi
ən ali hissdi, ən gözəl duyğudu, en xoş istirahət-
di. Ona görəki, həmin o dediyim ovqatın içəri-
sində adam özü və bir de özünün yarısı ilə üz-
üzə dayanır. Səni birçə Allah görür, Allah dinlə-
yir və sən də yalnız onu görüb, onuna danışır-
san. İndi özün təsəvvür et. Bir ağac dibində Sən
və O. Artıq kimsə yox, hətta ağacın budağına
serçə də qonmayıb. Çevrəndə kepənək də uç-
mur. Olsa-olsa hərən yarpaq xışıldayır. O da
sən piçiltilərinə nəqarət olur... Bu mənzərə ən
kübar məcisiñdən, ən zəngin mənzillərdən,
imarətlərdən, ən gur insan çevrəsindən gözəl
deyilmi? Yəni mənim xəyal etdiyim də sonra
söylədiklərimin arasındaki özəlliyi görə bildiniz-
mi? Əger görmədinizsə, incimərəm sizdən. Əv-
vəldə də deməşəm və zaman-zaman vurğulamı-
şam ki, mən öz baxış bucağım altındayam. Bu
bucağın altında mənim və onun, bir də Allahın
iradesi hakimdi!..

Ömürdən ötüb geden hər bir an özü ilə çox
şeylər alıb aparır. Biz onu həmin an, həmin gün
hiss etmirik və hətta bize elə gəlir ki, heç nə baş
vermir. Lakin dərinən düşünəndə öten anın
ömrüne özür yüklədiyi və yaxud da ömründən
ömü kəsdiyi fehm edəndə onda... susursan.
Susmaya da bilməzsən, çünkü artıq o hökm icra
olunur. Və sən onu geri oxutmaq gücündə deyil-
sən. Deməli, bu nöqtədə güc yalnız sumağə, bir
də kipriklərini suvarmağa çatır... Nəyəs...

Bir az pafoslu səslənsə də, mən dəhaç
duyğulara, hislərə üstünlük verdiyimdən, özüm
də ferqinə varmadan həyatdan nəm çekirəm. Su
çəkən kağız kimiyəm... Lap ele suyu dəhaç
tez-
züne çəkən torpaq kimiyəm. Bu da bir gerçək-
likdir ki, Nəm çekən bir üzü də qəm çekir. Ona
görə də yazılılarının damarındaki qəm nəmdən
qaynaqlanır. Axi dünyənin harasına getsəm,
hənsi səmtinə üz tutsam orada qəm də, nəmin
də qonşu olduğunu bəzən isə lap göz-gözə da-
yandığını dəqiq bilirəm. Bu dəqiqiliyi yaşamışam
da, yaşayıram da. Ona görə yazmışam ki:

Yaşayıram, yaşamaqsa əgər bu
Mən anlara bölgə-bölgə ömrümü...
Həsrətinə savaşdayam, günlərə -
Paylayıram, ölü-ölü ömrümü...
Bilirəm ki, çox batmışam günaha,
Bürünübdü talehimdə gün aha!..
Sənin üçün, əl açaraq Allaha -
Nəzir dedim, gülə-gülə ömrümü!..

Bəlli anda, sən ən böyük sirrəmsən,
Qibləgahim, güvənc yerim, pirimsən!
O da birdi, sən də mənim Bırımsən -
Qurban etdim, bilə-bilə ömrümü!

Zaman atı yük götürmür tərkine
Çəkilsəm də sinaqların bərkine!

Sərf etmədim, bu dünyanın dərkinə -
Bir Qadına - verdim gülə, ömrümü.

***

Heç kimə sərr deyil ki, bütün yaşananlar bu və
ya başqa bir formada insan həyatında iz buraxır.
İller ötüb keçir, həmin o iz isə yaddaşda da qal-
ır, həyatın bəlli səhifəsində də, hələ üstəlik, bə-
zən dile düşüb nağıla, dastana, şeirə, nəgməyə,
bayatiya, ya da lətifəyə çevirilir. Ən arzuolunma-
zı təbii ki, lətifəyə çevrilərəkdir. Çünkü gülünc yeri
olmaq, kimsəyə xoş təsir bağışlamır. Doğru-
dur, deyib-gülmək, zarafat, bu, həyatın element-
lərindən biridir. Amma gülünc olmaq, gülüş hə-
dəfinə çevrilmək, bu hər kəsin öz addımının, öz
əməlinin bəhrəsidir. Mən yol verdiyim yalnızlıq-
la və yaxud da düşünəlməmiş hərəkətimlə baş-
qasında gülüş doğururamsa, mənə gülənin nə
günahı var.

Zənimcə, bu məntiqim qəbul olunandır. Axi,
insanı digər canlılardan fərqləndirən düşünmək,
ağıllı, dərrakəli olmaq qabiliyyətidir. Bu fərq həm
də o deməkdir ki, insan övladı özünü güzgüdə
görməlidir, özü-özünə baxıb qiymət vermelidir.
Çox təessüf ki, çox vaxt biz bunun fərqiə var-
mırıq. Nəticədə də ya gülünc oluruq, ya da uğur-
suz...

İndi həmin o başlanğıc anı elə bil ki, dünən
idi. Fikrimi yenidən həmsöhbətime çevirirəm.
Başlayıram dərdleşməyə. Bəzən deyirdə ki,
adam dərdini danışanda yüngülləşir, guya dərd
bölüşəndə dərd kiçilir. Mənə görə bu içdən gə-
len bir təsəlli ucudur. Adamlar bir-birini ovu-
maq, bəzən bir-birinə dayaq durmaq xatirinə bu fikri
özərləndən udurublar. Əger danışmaqla, bölüş-
məklə dərd kiçiləydi, onda adamlar bütün günü
bir-birinə dərdini danışardı, başqa işlərini unu-
dub dərd bölüşməklə meşğul olardılar. Lap ele
mənim özüm... Dörd divarla, özümlə, sənələ, Al-
lahımla etdiyim söhbətlə qalaq-qalaq kitabların
mövzusudur. Sən də dinləyirsən, Allahım da
dinləyir, bəzən dostlar, doğmalar da... Amma...
Azalmaqdən daha çox boy artımı durur gözü-
münənən. Görürəm, baxıram, siğallayıram
dərdimin saçlarını, oxşayıram onu, əzizləyirəm.
Hətta piçildiyaram ki, "Dərdi dərd çəkənə verir
Allah".

Sonra da qəribə də olsa ağlıma şeir gelir.
Təkənməyin... yarpaq tökümünən şeiri... Hənsi
ki, indiki anda onun yükü təkcə ciyinlerimdən
deyil, həm də ömründən bir ağırlıq kimi gəlib
keçir:

Çevrəmə baxıram - gözüm nəmlənir,
Titrəyir dodağım, sözüm nəmlənir...
Üşüyür ocağım, közüm nəmlənir -
Sırası seyrlər dostların yaman...

Uzanır içimdə, ahin yolları,
Bu ömrünən uzaq, yaxın yolları...
Ot basır sakitcə, baxın, yolları -
Sırası seyrlər dostların yaman...

Güç gəlir, ilahi, sellənən təklik
Havalı, havalı yellənən təklik!..
Budayır bu ömrü, el, gələn təklik -
Sırası seyrlər dostların yaman...

Telfonda onlarla nömrə "lal" olur,
Susqunluq qəlbimdə qara xal olur!..
Fələk, elə bil ki, Rüstəm Zal olur -
Sırası seyrlər dostların yaman...

Bilirəm, qəderdi, qaçılmasız yoldu,
Bağlansa, bir daha açılmaz yoldu!..
Amma, xəzən mənə acımadı -
Sıramız seyrlədi, dostlarm, yaman...

P. S. Bu həm də ,mənə görə, SÖZÜN
BITDİYİ YERDİ!..

31 dekabrda bir saniyə
artırmaq əvəzinə, qısalt-
malı olacaq.

"1972-ci ildən bəri UTC
(Koordinasiya edilmiş Uni-
versal Saat) universal vaxt
şkalasına elave saniyələri
vaxtaşırı artırır.

Hesablamalarımız gös-
terir ki, bəşəriyyət Yerin firlanmasına onun nüvə-
sindəki sūxurların hərəkə-
tinin təbii, eləcə də qütb
buzlaqlarının ərimə prosesi-
nin necə təsir etdiyini
nəzərə alaraq, 2029-cu ildə
ilk dəfə UTC-dən bir
əlavə saniyəni çıxarmalı
olacaq, - deyə tədqiqatçı
bildirib.

Kaliforniya Universitetinin
professoru Dunkan Aq-
nev Yerin daxili hissəsində
və səthində baş verən
müxtəlif proseslərin plane-
tin öz oxu ətrafında firlan-
ma sürətində və günün
uzunluğuna necə təsir et-
diyini təhlil edərkən belə
qənaətə gəlib. Keçmişdə
alımlar hesab edirdilər ki,
Yer kürəsində günün
uzunluğu getdikcə artmaq-
dadır ki, bu da planetimiz-
le Ay arasındaki cəzibə-
qüvvəsinin qarşılıqlı təsiri
nəticəsində onun firlanma
sürethinən ləngiməsi ilə
bağlıdır.

**Yastiğidır
çobanın,
yumru-yumru
qayalar...**

İspaniyanın Steinia
şəhəri döyünlərinə
biridir.

Əndəlus zamanında
müsəlmanlar tərefindən ti-
kildiyindən onun sakinləri
ən böyük qayaların altında
yaşayır. Evlər yayda so-
yuq, qışda isə isti olur.
Çünkü onların evinin damı
istidən soyuga mane olan
qayadır.

Emin

ƏDALƏT •

5 aprel 2024-cü il

"İnsanlar müvəqqəti istəkləri olan, ziddiyətli varlıqlardır. Eynilə şahmatçılar kimi məqsədə çatmaqdansa, məqsədə gedən yolları sevirlər".

Bax elə məqsədsiz şey idi bugünkü qərarım. Müdirim Aqil Abbas gəlib "Aqşin Yeniseyin şeir gecəsi harada olacaq?" sualını verəndə "bu deqiqə taparam" deməyim, sonra biletleri almağım, "gedəcəksən?" sualına "getmek istəyirəm əslində" deyə cavab verməyim öz-özüne baş verdi.

"M" özəl teatrında idi, "Qanun" nəşriyyatının binasında.

Üçüncü mərtəbəye qalxıb dar koridora burulan da tanımadığım simaların içinde Cəlil Cavanşiri görüb sevindim. Bəzən ona Vaqif Bayatının diliyle "yupumur" şair deyə xıtab edirəm. O da yupumur yanaqları ilə gözlərini bir künca sıxıb gülür. Mən bu tanımadığım simalardan fərqləndirən tanınmağım, şairliyimdir. Hə, bir də "Qanun" nəşriyyatına borcum. Allahın bəlkə də zəhləsi getdiyi bu məkanda içimdə Allahe dua edirəm ki, nəşriyyatın sahibi Şahbaz Xudooğluyla rastlaşmayım.

Vidadi Həsənov koridorda hami üçün rahat şərait düzəltmək isteyir. Kimisine gödəkçəsini asmaq

- Aranızda oruc tutanlar varsa, su verə bilərik.

Zalı səssizlik bürüyür.

- Aydındır. Abrovovski müsəlmanlarınız. yenə əlində zinqirov ritualın ikinci mərhələsinə qədəm qoyur, zaldan orta yaşı bir adamı zinqirovu çalmaq üçün seçir.

- Taraap!

Zinqirov Vidadi müəllimin əlindən çıxıb yerə çırılırlar.

Sən demə ki kişi zinqirovu sağa-sola yelləmək əvezinə aşağı dərtibmiş.

Vidadi müəllim güle-güle "güt sahibisən" deyib vəziyyəti yumşaldır, sonra səhnəyə qalxır, oradakı tənha şamı yandırıb teatr barədə danışır.

Maleviçin qara kvadratının içindəyik. Birazdan bu qara kvadrati dəyərə, mənəya mindirən şairin özü səhnəyə teşrif buyurur. Şamı görən Aqşin Yenisey "Füzuli də şam işığında şeir yazırı" deyib ayaqüstü Füzuliye sataşır, zal gülüşür, şeir gecəsi başlayır.

Kütlə qarşısında şeir deməyin Sovetdənqalma ənənə olduğunu, amma buna baxmayaraq oxucularla görüşə gəlməyi seçən şair əvvəlcədən xəbərdarlıq edir ki, onun şeirləri əslində baş-başa qalası şeirlərdir.

Aqşin TV-lərdə dəfələrlə çıxış etse də, kütlə qarşısına nə qədər çıxsa da, həyəcanını səsinin və əllerinin titreməyindən hiss etmək olur. O şeir oxuduqca irəli-geri yellənir, səhnənin döşəməsində iki taxta yaman cirıldayı. Şairin bedəninin ritmini şeirlər birgə bizi tövürən bu cirilti dayanır. Aqşin şeir oxuyanda bir cür, danışanda bir cür cirıldayı. Nəhayət ki cirilti fasile verir, Aqil Abbas səhnəyə dəvət olunur.

Sovet ənənələri görmüş, o dövrün ədəbi mühitindən keçmiş Aqil Abbas kütlə qarşısında şeir de-

Sonra o "Sifiri kəşf edən adam" şeirini oxuyur.

Sifiri kəşf edən adam

Bu yalnız və kimsəsiz boşluğun ilk hüceyrəsini, varlığın gizli hücrəsini kəşf etdi
Heçliyin altındaki fal yumurtasını kəşf etdi
Sükutun itmiş bəxt üzüyünü
Nə vaxtsa yolu buralardan düşən
Yoxluğun qurumuş təzəyini
Sonsuzluğun özəyini kəşf etdi.

Şeiri bitirəndən sonra zaldan bir nəfər ondan "Sifirdan başlamısınız mı?" sualını verir. Aqşin cavab verir:

- "Mən hər gün özümü sıfırlayıram. Əvvəller özümü araqla sıfırlayırdım. Otururdum 5 gün

masadan qalxmadan içirdim. Arağı heç vaxt sərxoş olmaq üçün içməmişəm. Araq mənim üçün sıfır nöqtəsi idi. Sonra məlumdu, serroz oldum, indi içmək olmaz, amma indi də başqa yollarla sıfırlanıram".

Başqa biri sual verir:

- Bəs xoşbəxtlik sizin üçün nədir?

- Bizim kimi cəmiyyətlərdə özünün xoşbəxt-

Oqtay Ərgünəşlə görüş

Bu günlərdə Azərbaycan Yazıçılar Birliyində. yazıçı-publisist Oqtay Ərgünəşlə gənc tələblərin görüşü keçirilib.

Tədbirdə milli-mənəvi dəyərlərlə bağlı çox maraqlı polemika olub. Gənclərin bir-birindən maraqlı sualları Oqtay müəllim tərəfindən cavablandırılıb.

Ve eyni zamanda gənclər tövsiyə edilib ki, millimənəvi dəyərlərimizə hörmətə yanaşınlar və onu qorusunlar! Görüşdə professor İmameddin Zəkiyev, nağməkar şaire Nəsibə İsrafilqızı, Əməkdar jurnalist Faiq Qismətoğlu və iqtisad elmləri naməzdi İlqar Məmmədov iştirak ediblər. Şaire Nəsibə İsrafilqızının, professor İmameddin Zəkiyev in, Əməkdar jurnalist Faiq Qismətoğlunun çıxışları görüş iştirakçıları tərefindən maraqla qarşılanıb və alqışlanıb.

Görüşün sonunda Oqtay Ərgünəş çıxış edərək iştirakçılara və təşkilatçılara öz minnətdarlığını bildirdi. Dedi ki, bu cür görüşlərə cəmiyyətin və gənclərin çox böyük ehtiyac var!

EMİL FAİQOĞLU

Dollar tarix səhnəsindən silinəcək

ABŞ hazırda maliyyə baxımından dünyada dominantlıq edir. Bununla belə, dollar tezliklə Rusyanın köməyi olmadan da zərbe ala bilər.

Bunu Pentaqon rəhbərinin keçmiş müşaviri Duqlas Makqreor deyib.

Onun sözlərinə görə, yaxın geləcəkdə Avrasiyanın əksər hissəsində BRİKS valyutasının qızılı bağlandığını görəcəyik. Ekspert qeyd edib ki, Moskva BRİKS-de liderdir və bu təşkilat çox sürətə inkişaf edir. Makqreor bəyan edib ki, BRİKS valyutası inkişaf etməye başlayan kimi dollar əvvəlki dəyərini itirəcək və sonra ləğv olunacaq: "ABŞ artan xərcləri ödəmək üçün pul çap edir, lakin bunu nəticələri olmadan sonsuza qədər etmək mümkün deyil".

Anormal adamların şeir gecəsi

məyin Sovetdənqalma ənənə olduğunu deyən Aqşinın cavabını belə verir:

- Aqşini hər şeydən əvvəl bir filosof kimi tanıdı, izləmişəm. Amma Aqşin, şeirlərini oxuya bilmirsən. Mənəcə evdə hazırlanıb gəlmeli idin.

Aqil Abbasın çıxışından sonra "Human" teatrinin direktoru Şamil İbrahimov səhnəyə dəvət olunur. O, Aqşin Yeniseyin "Şəkil" şeirini səsləndirir. Daha dəqiq desək, səhnələşdirir.

- Evdə tekəm,
şəkilinə baxıram

Zəng eləyir arvadımın xalası...

Şamil İbrahimov şeiri oxuyub bitirəndən sonra alqış səsleri necə böyüürsə, Aqşin Yenisey alqış bitəndən sonra deyir:

- Şeiri səsləndirmək də bir istedaddır. Bu dey, qardaşın şeiri səsləndirməsi kimi.

Bələcə Aqil Abbasla Aqşin Yenisey arasında atəşkəs imzalanır.

Açığı, Şamil İbrahimovun çıxışından sonra demək olmaz ki, Aqşin Yenisey şeirlərini səsləndirməyə davam edir. Burada demək lazımdır ki, Aqşin şeirlərini danışmağa davam edir.

Şair danışib qurtarandan sonra səhnəyə cavan bir oğlan dəvət olunur. Flora Kərimovanın "Bağı-

la" mahnısını oxuyacaqdı. Həyəcanlı idi. Necə həyəcanlı idisə, mahnının zil yerində səsi bayraqı cirili ilə əl-ələ verdi, amma cavan oğlan rəlsdən çıxmış səsini yerinə qaytarıbildi.

"Bağışla, bağışla, məni bağışla..." misraları ilə mahni bitir, oğlan qüsüruna görə üzər isteyir, Aqil Abbas cavab verir:

- Narahat olma, bala, bağışladıq səni. Deməsəydin, onsuz da heç kim bilməyəcəkdi.

Zal gülüşür...

Ardınca Aqşin Yenisey bayraqı şəkil şeirilə bağlı xatiresini bölüşür.

"Mən bu şeiri ele-bələ vərəqə yazıb qoymuş dum başımın yanına. Dostlarımdan biri götürüb gəcə-gecə feysbukda paylaşmışdı. Bu şeiri yazanda mən üç balon araq içmişdim".

lik anlayışı olan çox az adam var. Çox az adamın xoşbəxtliyi originaldır. Qalan hamı bir-birinin xoşbəxtliyini yamsılayır. Baxısan ki, hamı bir-birinin xoşbəxtliyinə çatmaq üçün əlləşib-vurur. Hamı eyni cür xoşbəxt olur. Məsələn, kim-

se balığı marketdən, bazardan almaq əvəzinə gedib göldən tutmaq istəyirə, ona anormal ki-mi baxırlar.

İlin-günün bu vaxtı axşam saat 7-də hansısa bir nəşriyyatın binasındaki teatra şeir gecəsinə gəlmək də anormallıq olmalıdır. Və burada, zaldə uzağı 40-5- anormal adam var. Bəli, biletə 10 manat vermek də bu anormallığın pik nöqtəsidir. Oysa ki binadan çıxıb 500 metr yuxarı qalxaq, hər şey normaldır.

20 yanvar dairəsi...

Pirojki qoxusu, Manaf Ağayevin zənguləleri, Rövşən Binəqədilinin mahnıları, Sumqayıta bir nəfər...

Biz isə bu normalliğin içinde səhnədəki o döşəmenin cirilitsisiyəq.

Şükür, ilahi, az da olsa cırıldaya bilirik.

"M"ənim teatrında...

***

Taksiyə otururam. Sürəcü cavan oğlandır. Bina-nın qapısında dayanıb siqaret çəkən iki oğlan və bir qızı görüb deyir:

- Bunlara bax, gənclərimizdir.

İstehzani sezib deyirəm:

- Onlar aktyorlardır.

Sürűcü:

- Həə, elə bildim ayrı adamlardır...

"İnsanlar müvəqqəti istəkləri olan, ziddiyətli varlıqlardır. Eynilə şahmatçılar kimi məqsədə çatmaqdansa, məqsədə gedən yolları sevirlər".

Uzaqlaşırıq, ayrı adamların olduğu yerə doğru.

Eminquey

Ən böyük AĞDAMLI...

Yazib-yaratmaq həvəsi, hayat eşi hələ də tükənməyib. Özüna güvənən, aktiv, o cümlədən hədsiz enerjili adamdır. Cəsarəti və qorxmazdır. Meydandan geri çəkilmək, hadisələrə biganə qalmaq, eləcə də danışmaq vacib olan yerde susmaq təbətinə yadır. Ən sixintili vaxtlarında belə depressiyaya məruz qalmır. Görüşlərə gecikməyi sevmir. Əzmkar, çalısqan və çox inadkardır. Necə deyərlər, heç kimin qrşışında əyilməyi sevmir. Yeniyetmə yaşlarında dalaşcan, gənclik illərində isə çılgın olub. Bu xüsusiyyət hələ də onu tərk etməyib, lazım gəlsə, qollarını çırmalayıb nadanlarla dalaşa da bilər...

"Dəli-dolu, davakar olduğuma görə o vaxt məni institutdan da qovublar. Dəli-doluluk öz yerində, həm də inqilabçı olmuşam. Elçibəy, Vəkil Hacıyev, Bəxtiyar Vahabzadə müəllimlərimiz olub. Onlar kime dərs deyiblərə, o uşaqlar sanki sovet vətəndaşı deyildilər, türk idilər. Bəxtiyar Vahabzadə Azərbaycan sovet deyibiyatından heç vaxt dərəməyib, tələbədən də soruştırmayıb. O, bizim bilmədiyimiz insanlardan, yazılıclardan danişirdi. Deyirdi ki, kitabda olanları özünüz oxuyun və o, kitabda olmayanlardan dərs deyirdi.

Əbülfəz bəy də eynilə. Onun dəslərində başqa universitetlərdən də tələbələr gəlib otururdular.

Onların dərs dedikleri insanlar sonradan inqilabçı oldular. Xalq hərəkatında öndə gedən adamlar on-

lar olub. İndi də bir nesil yetişir. İndi gələn nesil bizdən istedadlıdır. Bizdən daha üz�ankar, istəklidir. Bizim iddiamızı ortaya qoymağımız çətin idi, nə qəzet, nə jurnal var idi. İndi Allaha şükür, 20 yaşında roman yazar, çap etdirir. Facebook-a yerləşdirir, hamı da oxuyur", - söyləyir...

Xüsusi liderlik qabiliyyətinə malikdir, mükəmməl təhlil etmek və düzgün qərar vermek bacarığı var. Bu xüsusiyyəti ona həmişə uğur qazandır. Yalan vəd verməkdən, kimse aldatmaqdən zəhləsi gedir. Hətta bunun üçün zəruriyyət yaranısa belə, susmağa üstünlük verir. Səmimiyyətinə söz ola bilməz...

Deyir ki, "Səmimi olmaq çox çətin məsələdir. İndi səmimi insanları sevmirlər. Mən isə başqa cür ola biləməm. Mənim ailəmdən, doğulduğum torpaqdan gəlib bə səmimiyyət. İnsanları sevirəm, bacardığım qədər hər kəsə əl tutmağa çalışıram. Deputat kimi rayonlara gedəndə insanları kəndin çayxanalarında qəbul edirəm. Qarabağda ləqəbim var: "Müəllim". "Müəllim gəlib" - deyirler, hər kəs çayxanaya gəlir, mən de bacardığım qədər hər kəsə kömək edərəm. Bəzilərinə gücüm çatmayanda onu da deyirəm, yalan vəd vermərəm. Mən rayonlara adətən səhərlər çıxaram. Yolda kimisə görəndə mütləq o insanları götürüb getdikləri yerə çatdıraram. Çox adam məni tanırıb yol gedəndə. Belə hallarla da qarşılaşırıam. Adam olub, dövlətdən inək istəyir, ala bilmir, maşını icra hakimiyyətinin qar-

ışına sürüb, o məsələni həll etməş. Heç vaxt kimisə yolda qoymaram.

Yəqin ki, haqqında söhbət açıldıq yaziçi, jurnalist, millət vəkili Aqil Abbası Azərbaycanda tanımayan adam yoxdur. Kimisi əsərlərini, kimisi məqalələrini oxuyub, kimisi

həyat" jurnalında fotomüxbir, şöba müdürü, 1987-1990-ci illərdə isə "Sovet Kəndi" qəzətinin xüsusi müxbiri işləyib.

1990-ci ilin iyulunda "Ədalət" qəzətinə yaradıb və nəşrin baş redaktor kimi fealiyyət göstərib.

Bədii yaradıcılığı 1970-ci ildən başlayıb. Ele o vaxtlardan da mətbuatda müntəzəm çıxış edir.

Onun hekayə və povestləri, romanları "Ədəbiyyat" qəzətində, "Uluduz" və "Azərbaycan" jurnallarında dərc olunub. Coxsayı kitablar və romanlar müəllifi kimi tənənnimş və nüfuz qazanmış, ziyalı keyfiyyətləri ilə seçilmiş A.Abbas Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin sərəncamları ilə 2005-ci ildə "Əməkdar jurnalist" fəxri adına, 2012-ci ildə isə "Şöhrət" ordeninə layiq görüldü.

"Qiyamət gecəsi", "Qapqara uzuş saatlar" povestlərinin və "Dolu" filminin ssenari müəllifidir.

2005-ci ildə Milli Məclisin deputatıdır. Bir sıra mükafatlara layiq görürlüb.

Ötən günlərin söhbətidir, televiziya rəhbərlərindən birinin yanında görüşdük. Birləşdə olduğumuz bir saatda mobil telefonuna gələn zənglər susmaq bilmirdi. Cavablarından hiss edirdim ki, seçiciləri və dostlarıdır. Seçicilər maddi yardım,

iş isteyir, dostları isə, kimisi toyə, kimisi də qonaqlığa dəvət edirdi. "Yorulmursuz ki?", - deyə sorusudum. O isə: "Bəzən yoruluram, amma usanırıram. Çünkü elə insanlar var ki, nə qədər kömək etsən də, yenə gəlir, yenə isteyir, bundan insan yorulur. Təsəvvür edin, hər həftə gəlirlər, amma yenə də elibəş qaytarıram, kiməni naümid qoymuram. Bəzən elə olur ki, cibimdə pul olmur, milli məclisin yeməkxanasına düşüb, borc alıb verirəm", - deyə cavab verdi...

Gözütəx, merhəmetli, mehriban, ədalətli adamdır. Ele bu xüsusiyyətlərinə görə də Tanrı ondan heç nəyi əsirgəməyib. Necə deyərlər, çin olmayan arzusu qalmayıb. Allahdan ne dileyibse verib.

"Ən böyük arzum Şuşanı, Ağdamı görmək, Qarabağa qayitmaq olub. O da, çox şükür, reallaşdı. Tənənnimş yazıçı, jurnalist olmaq istəmişəm, o arzuma da çatmışam. İndi arzularım ancaq nəvələrimlə bağlıdır. İnsanlar arzuları bitse, intihar edər...", - söyləyir.

Bellə, haqqında sevə-sevə danışdığım Aqil Abbas xalqın adamıdır, xalqın arasında olmaqdən rahatlıq tapır. Azərbaycanın yazılı tarixində yer tutan, üreklerde yüva quran ağsaqqal yazarımızın aprelin 1-də 71 yaşı tamam olur. Bu münasibətlə ona möhkəm cansağılığı, firəvan həyat arzulayıram.

Elman Eldaroğlu

Yusif MƏHƏMMƏDOĞLU

... O, əsl mənəviyyat adamı idi. Həm pedaqoji fealiyyəti, həm də digər istehsalat sahələrində çalışdığı illər ərzində onun bütün həyat amalı mənəviyyat pillələrində keçərək reallaşdırıldı. Övladlarına aşılılığı, həyat eşiğini, Vətən sevgisini auditoriyada tələbələrinə ünvanlayırdı. Onun düşüncəsinə görə müəllim, pedaqoq, alim şagird, tələbə yanında işini dərs deməkələr bitirməlidir, dərsini demək müəllimin işinin yarısıdır. Yarısı da onu dinləyənlərə Vətən sevgisini yaratmaqdır...

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının İqtisadiyyat İnstitutunun aparıcı elmi işçisi və Azərbaycan Kooperasiya Universitetinin "Mühəsibat ucotu və audit" kafedrasının dosenti iqtisad üzrə fəlsəfə doktoru Şahraz Müzəffər oğlu İbrahimovdan söhbət gedir.

Nədənse yadına 2013-cü il dekarın 14-də keçirilən Azərbaycan müəllimlərinin XIV qurultayında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin qurultay iştirakçılarına ünvanladığı təbrik məktubunda dediyi sözər dərədə: "Azərbaycanın əldə etdiyi bütün nailiyətlərin əsasında məhz müəllimin geriñ zəhməti və gündəlik fealiyyəti durur".

Gərgin zəhməti ilə iqtisadiyyat elminə verdiyi dəyerli əsərləri ilə Şahraz İbrahimov da o fealiyyət sahiblərindən idi.

ƏSL MƏNƏVİYYAT ADAMI

HƏYAT TARİXÇƏSİNĐƏN:

Sahraz İbrahimov 29 may 1952-ci ildə Qərbi Azərbaycanın İcevən rayonun Vurğun kəndində anadan olmuşdur. 1977-ci ildə Azərbaycan Texniki Universitetinin "Mühəndis-texnoloq ixtisasını, 1991-ci ildə Azərbaycan Xalq Təsərrüfatı İnstitutunun "İqtisadçı" ixtisasını bitirmişdir.

1992-ci ildə "Səhə iqtisadiyyatı" üzrə "Məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsinin planlaşdırılması və onun istehsalının səmərliliyinə təsiri" mövzusu üzrə dissertasiyاسını müdafiə edərək, iqtisad elmləri namizədi elmi dərəcəsinə layıq görülmüşdür. İqtisad üzrə fəlsəfə doktoru idi. 2008-ci ildə Ali Attestasiyası Komissiyası tərəfindən dosent elmi dərəcəsinə diplomunu almışdır. 1973-cü ildən istehsalatda müxtəlif vəzifələrde, 2003-cü ildən 2011-ci ildə qədər Sumqayıt Dövlət Universitetində müəllim və "Mühəsibat ucotu və audit" kafedrasının müdiri vəzifəsində işləmişdir.

2010-cu ildən 19 mart 2020-ci ildək Azərbaycan Kooperasiya Universitetinin "Mühəsibat ucotu və audit" kafedrasında dosent kimi fealiyyət göstərmişdir.

İqtisad üzrə fəlsəfə doktoru Şahraz Müzəffər oğlu İbrahimov 20 mart 2020-ci ildə haqq dünyasına qovuşmuşdur. Şahraz İbrahimov 22 il pedaqoji fealiyyəti (müəllim, dosent, kafedra müdürü), digər istehsalat sahələrində 25 il (sex rəisi, istehsalat rəisi, baş mühəndis, direktor vəzifələrində) çalışmışdır. Amerika yazıçısı, Nobel mükafatı laureati, "Amerika ədəbiyyatının nəhəngi" adlandırılan Con Ernst Steynbek deyir: "Gəldiyim qənaət budur ki, yaxşı müəllim yaxşı bir sənətkardır. Digər

böyük sənətkarlar kimi onların da sayı azdır. Hətta çalışdığı sahə insan ağılı ve ruhu olduğu üçün müəllimlik sənətkarlarının ən böyükü belə olub". Haqqında dəmirliyimiz, sayı az olan SƏNƏTKARA bənzədilən müəllimlərdən biri idi...

Xırda araşdırıldıklarından sonra öyrəndim ki, Şahraz İbrahimovun çapdan çıxmış elmi əsərlərinin ümumi sayı 75-dən çoxdur. "Bazar iqtisadiyyatı" şəraitində yüngül sənaye sahələrinin inkişaf etdirilməsi problemləri", "Xalq istehlaki malları istehsalının əsas inkişaf istiqamətləri", "İstehlak malları istehsalının dinamikasının təhlili və inkişaf istiqamətləri", "Metodiki oënəka ri-nocnoy stomiostı i privilegeenie investiüionnx resursov", "İstehlak malları istehsalının əsas inkişaf istiqamətləri", "Yüngül sənaye müəssisələrində yeni texnika və texnologiya

yaların tətbiqi istiqamətləri", "Azərbaycan sənəgətə bazarının formallaşması istiqamətləri", "Sənəgətə iqtisadi inkişaf təzahürü", "Şəffaflığın artırılması və korrupsiyanın qarşı mübarizədə səxsiyyətin rolü" və digərləri Şahraz İbrahimovun bu xalq, bu millet qarşısında xidmətlərinin göstəricisidir.

... Sahraz İbrahimov ömrünün 68-ci baharında canından artıq sevdiyi torpaqla nəfəs-nefəsə, ürəküreyə dayandı. Dörd ildir ki, övladları, doğmaları - Şahrazəvənlərin hamisi böyük alimi, böyük insani hörmətə xatırlayı, məzarını ziyarət edirlər, elmi fealiyyəti yaddaşlarda təzələnir.

Alim-jurnalist münasibətlərimiz sonradan şəxsi dostluq münasibətinə çevriləndə düşündüm ki, onun haqqında mənə danişənlər öz fikirlərində yanılmamışdır. Şahraz müəllimlə doğmalaşandan sonra daha çox müsbət keyfiyyətini kəş etdim onun. Aramızda müəyyən bir yaşı fərqi olsa da bir-birimizə qardaş və dost olduq. Defələrlə birlikdə İsmayıllı və Goygöl rayonlarına səfər etdi. Sahənə qəmetli, ağayana rəftərlə Şahraz müəllimin sinəsində Vətənə sevgiyle, insanlara şükranla dolu bir ürəyi vardi.

Müşahidələrim zamanı gördüm ki, Şahraz müəllimin bu Vətənə, bu torpağa olan sevgisi heç nə ilə ölçüle bilməzdi.

Hər dəfə görüşəndə əsas aramızda müzakirə mövzusu məhz Qarabağ məsəlesi idi. O, torpaqlarımızın azad olunacağına o qədər inamlı idi ki, sənki o gələcək günün konturlarını göründü. O, dünyasını dəyişəndən altı ay sonra Azərbaycan DƏMİR YUMRUĞunu düşmənə göstərdi, qəhrəman Azərbaycan əs-

geri 44 günlük Vətən Müharibəsinde ZƏFƏR TARİXİNİ yazdı. Şahraz İbrahimovun və onun kimi dünyasını dəyişmiş minlərlə Vətən sevdalısının ruhu dinclik tapdı.

Bir insan dünyadan köçəndə həyat dayanır deyirələr. Amma bu fikirə razılaşmırıam. Həyat bir tərefdə cismən dayanır. Ruhlar əbədiyyən mövcud olduğu kimi, yerde qalanlarından varlığı bu doğmaliyi yaşadır. Şahraz müəllimlə yarımqiç qalmış dörtlərə dayandı. Dörd ildir ki, övladları, doğmaları - Şahrazəvənlərin hamisi böyük alimi, böyük insani hörmətə xatırlayı, məzarını ziyarət edirlər, elmi fealiyyəti yaddaşlarda təzələnir.

Son dörd ildə Şahraz müəllimin həyata veda dişiyi gündən bu güne qədər olan vaxta gözümüz hər yerde ona arayır. Ele bilirom ki, yenə də axşamüstü işdən çıxacaq, zəng edəcək. Birlikdə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının həyətində gəzisəcəyik. Sonra da hardasa oturub ya çay içəcəyik ya da çörək yeyəcəyik. Mən Şahraz müəllimin tim-salında dəyərlə dostumu, böyük qardaşımı itirdim. İtirdim deyəndə Şahraz müəllim haqq dünyasına köçdü, bizlər isə nəhaq dünyasına qaldıq. Mənim dostum, mənim böyük qardaşım mənim üçün bu gün də yaşayır sabah da yaşayacaq...

... Yenə də yaddaşımızda, düşüncələrimizdə odur. Ruhun şad olsun Şahraz müəllim!

P.S. Sənə, qardaşlığımıza laiq yazı yazmaq istədim. İstədim biləsen ki, mən səni unutmadım. Səni indilik ancaq yazımıla xatırlaya bilirəm. Rahat uyu əziz qardaşım.

ƏDALƏT •

5 aprel 2024-cü il

Yeni çağırışlarla üz-üzə

Vazeh Əsgərov: ADNSU gələcək mütəxəssislərin yetişdirilməsini bugünkü sənaye müəssisələrinin tələblərinə uyğun həyata keçirir

Xam neft və təbib qazın kəşfiyyatı, hasilatı, emali və paylanmasıni əhatə edən global neft və qaz bazarı müxtəlif sənaye sahələrini və ev təsərrüfatlarını vacib enerji resursları ilə təmin edən global iqtisadiyyatın mühüm sütunu olaraq qalmaqdır.

Eyni zamanda bərpa olunan enerjinin on plana keçməsi və etraf mühitlə bağlı problemlərə rəğmən, neft və qaz global enerji kompleksində üstünlük təşkil etməkdə davam edir.

Müsəris şəraitdə neft və qaz bazarına geosiyasi amillər, tələb və təklif dinamikası və texnoloji iraliyyətlər təsir edir. İnkişaf etməkdə olan iqtisadiyyatlar böyükükcə neft və qaza tələbatı artır, kəşfiyyat və hasilat sahəsinə investisiya qoyuluşunu stimullaşdırır. Bununla belə, sənaye daim səməreliliyi artırmaq, etraf mühitə təsirləri azaltmaq və alternativ enerji həllərinə araşdırmaq yollarını axtarır ki, bu da zamanın tələblərinə cavab verən keyfiyyətli təhsil və yüksək ixtisaslı kadrların hazırlanmasını zəruri edir.

Bu və digər məsələləri Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin rektor əvəzi, dosent Vazeh Əsgərova araşdırırıq.

-Vazeh müəllim, Azərbaycanın neft və qaz kimi təbii sərvətlərlə zengin bir ölkə kimi artan nüfuzunu, üstəlik, Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təminatçı kimi çıxış etməsi neft-qaz sənayesində yüksək ixtisaslı kadrlara tələbatı artır. Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetində (ADNSU) bu istiqamətdə kadr hazırlığı ilə bağlı işlər necə gedir?

-Övvələ qeyd etmək yerinə düşərdi ki, Universitetimiz ölkənin neft və qaz sahəsi üzrə mütəxəssis yetişdiren en qocaman universitetidir. ADNSU-da 18-i beynəlxalq akkreditasiyadan keçmiş ümumiyyət 30 ixtisas üzrə 19000-dən artıq tələbə təhsil alır. Sözsüz ki, yəni texnologiya, eləcə də dünyada gedən yeni inkişaf proseslərini nəzərealsaq, universitetimizdə tədris olunan mövcud ixtisasların inkişaf etdirilməsi zərurəti həmişə aktualdır. Ölkədəki karbohidrat sahələrinin inkişaf mexanizmində uyğun olaraq universitetimizdə yeni tələb və standartlara uyğun tədrisin həyata keçirilməsini təmin edir.

Bu istiqamətdə, xüsusən bakanlıvlat və magistratura pillələri üzrə təhsil alan tələbələrin ilk tədris ilindən başlayaraq bugünkü sənaye müəssisələrinin tələblərinə uyğun dərs vəsaitlərinin hazırlanması onların keçirilməsi və tələb olunan sahələrə uyğun gələcək mütəxəssislərin yetişdirilməsinə hədəfliyir. Universitetimiz eyni zaman da istər yerli istərsə de xarici təşkilatlarla mövcud əlaqələrini möhkəmləndirir və bu əlaqələrin daha da inkişaf etdirilməsini təşviq edir. Sənayenin tələblərinə uyğun yüksək ixtisası yeni kadrların hazırlanması üçün tələbələrin daha çox nəzəri praktiki biliklərinin inkişaf etdirilməsinə və yumşaq bacarıqlarının formalasdırılmasına diqqət ayırır. Bu gün universitetimiz IV sənaye inqilabının tələblərinə uyğun olaraq ən müasir ixtisaslar üzrə və dünya standartlarına cavab verən tədris proqramları üzrə təhsil verir və təbib ki, bu amillər məzun-

larımızın istər ölkəmizdə, istərsə de xaricdə təhsillərin davam etdirilməleri və ya peşəkar fəaliyyət göstərmələrinə imkan verir.

-Obyektiv olaraq, bu sahədə hansı problemlər və boşluqları qeyd edə bilərsiniz?

-Süreçlə deyişən dünyada Universitetin mövcud ixtisaslarının baş verməkdə olan yeniliklərə zamanında uyğunlaşdırılması qarşılıkda duran əsas çağırışlardandır. Bəzi hallarda yenice tədris olunmağa başlanmış fənlərin aktuallığını tez itirməsi onların tez bir zamanda yenisi ilə əvez olunması zərureti yaradır. Digər bir məsələ de odur ki, Universitetin laboratoriyalarının cari veziyəti müasir standartlara uyğunlaşdırılmalıdır, hətta bəzi hallarda mövcud laboratoriyaların tam əvez olunmasına ehtiyac duyulur. Obyektiv yanaşsaq universitet məksiməl dərəcəde bugünkü realliga uyğun tədris həyata keçirməyə başlamalıdır.

-Rəhbərlik etdiyiniz təhsil müəssisəsinin məzunları necə işlətəmin olunurlar, onlara ölkə və xarici əmək bazarında nə kimi ehtiyac vardır?

-Sevindirici haldır ki, Universitetimiz məzunlarının işlə təmin olunması statistikasına görə dünyada 271-ci, ölkəmizdə isə birinci yerdədir. Bu gün universitetdə təhsil alan tələbələrin 70 faizdən çoxu dövlət sifarişi əsasında təhsil alır. Biz eyni zamanda anlayırıq ki, Universiteti Universitet edən də məhz onun məzunları və məzunlarının harda olması və nə işlə meşğul olmasıdır. Universitetde yaradılmış və uğurla fəaliyyət gösdərən Karyera Mərkəzi tələbələrin 3 cü kursdan başlayaraq yumşaq bacarıqlarının artırılmasına və öz sahələri üzrə daha çevik iş tapmasına yardımçı olmaqla maraqlıdır. Karyera Mərkəzi tərəfindən son on ilde məzun olmuş 10 min mezunumuzun məlumatı toplanmış və analiz edilmiş, yeni inkişaf istiqaməti məyyənənşdirilmişdir. Məzunlarımızın yüksək ixtisas bilikləri eləcə də xarici dil biliyinə əldə edilməsi və yüksək bacarıqlarının vaxtında qazanılması onların təkəcə ölkəmizdə deyil, onun hüdudlarından kənarda da iş tapmalarına yardımçı olur.

-Neft-qaz sənayesində innovasiyaların və sənii intellektin tətbiqi perspektivi nədən ibarətdir? Qabaqcıl xarici təcrübənin yerli sənayeye integrasiyası üçün hansı əsərlər və mexanizmlər mövcuddur və bunun müqabilində Azərbaycan nə təklif edir?

-Sənii intellekt nitqin tanınması, qərarların qəbul olunması, problemlərin həlli kimi adətən insan zəkası tələb edən vəzifələri yerinə yetirə bilən IT sistemidir. IV Sənaye inqilabının əsas səciyyəvi alətlərindən biri kimi çıxış edən sənii intellekt ənənəvi sənayenin dəyişməsinə və ciddi transformasiyasına səbəb olur. Biz bunu artıq həyatın müxtəlif sahələrində - təhsil, səhiyyədə, o cümlədən sənayedə - istehsalatda, logistikada, IT-də,

nəqliyyatda, maliyyə sektorunda müşahidə edirik. Sənii intellekt avtomatlaşdırma, proqnozlaşdırıcı texniki xidmət və ketfiyyətə nəzarət vasitəsilə ağlı sənayenin inkişafına təkan verir. Sənii intellekt işleyən robotlar və maşınlar mürekkeb tapşırıqların öhdəsindən dəqiqlik və səməreliliklə gələ bilir. Bu isə məhsuldarlığı artırmağa və xərcləri azaltmağa imkan verir. Ölkəmizdə neft-qaz sənayesi ilə yanaşı bir sıra digər sənaye sahələrinin də sənii intellektin imkanlarından istifadə etməsi getdikcə daha da artır və bu tendensiya tədricən daha da sürətlənəcəkdir.

-Yeri gəlmışken, Universitetiniz COP29-a necə hazırlaşır? Ölkəmizin təbii enerji resurslarına

marağın artması fonunda insan həyatı üçün optimal iqlim şəraitiinin qorunub saxlanılması üçün maarifləndirme baxımdan hansı tədbirlər nəzərdə tutulur və hansı əməkli tədbirlər həyata keçirilir?

-2024-cü ilin Azərbaycan Respublikasında "Yaşıl dünya naminə hərəylik ili" elan edilməsi və ölkəmizin BMT-nin Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasına (COP29) ev sahibliyi edəcəyi ilə əlaqədar ADNSU-da "Yaşıl Universitet" layihəsinə başlanılıb. Universitetin Elmi Şurasında layihənin işçi qrupu və tədbirlər planı təsdiq edilib. Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti neft, qaz, kimya və energetika sahələri üzrə mühəndis kadrları yetişdirən, bu istiqamətlər üzrə zəngin elmi potensiala malik olan, eləcə də Böyük Britaniyanın Vorvik Universiteti ilə bərabər olunan enerji mənbələri, Azərbaycan-İngiltərə Universitetində isə "Su ehtiyatlarının idarəəolunması" ixtisasları üzrə ən müasir beynəlxalq programalar əsasında tədris həyata keçirən ali təhsil müəssisəsi olaraq "Yaşıl dünya naminə hərəylik ili" və COP29 sammiti çərçivəsində respublikada görülən işlər təbəqəsini verməyi özümüzün mənəvi borcu hesab edir.

-Universitetinizin beynəlxalq əlaqələri nə vəziyyətdədir, yeniliklər varmı?

-Bu gün universitetin 25-dən çox ölkənin 75 universiteti ilə birbaşa tərəfdəşliq əlaqələri mövcuddur. Mövcud müqavilələr çərçivəsində tələbə və akademik heyət mübadiləsi aparılır, birgə tədqiqat layihələri həyata keçirilir. ADNSU-nun ABŞ-in Corciya Dövlət Universiteti ilə əməkdaşlığı sayəsində universitetde Biznesin idarəəediləsi üzrə Magistr (MBA) programı yaradılıb. MBA kurikulumu Corciya Universiteti ilə birgə hazırlanır və hər il yenilənir. Almanıyanın Siegen Universiteti ilə six əməkdaşlıq nəticəsində ADNSU-da biznesin idarə edilməsi ixtisasları təşkil olunub. Bundan əlavə, universitet

Erasmus+ Beynəlxalq Krediti çerçEVində Leicester Universiteti və Keele Universiteti (Birləşmiş Krallıq), Orta Doğu Texniki Universiteti və İstanbul Kültür Universiteti (Türkiyə), Strasburq Universiteti və Ren 1 Universiteti (Fransa) də daxil olmaqla bir sıra ali təhsil müəssisələri ilə tələbə mübadiləsi aparır. Ötən illər ərzində ADNSU Qdansk Universiteti (Polşa), KPR Mühəndislik və Texnologiya Instituto (Hindistan) və KMU Universiteti (Cənubi Koreya) ilə əməkdaşlıq haqqında müqavilələr imzalanıb. Eyni zamanda 2017-2023-cü illərdə ADNSU Rusiya ("Yuqorsk Dövlət Universiteti", "M.V. Lomonosov adına Şimal (Arktik) Federal Universiteti", "Rusiya Elmlər Akademiyasının G.G. Devyatix adına Yüksek Təmiz Maddələrin Kimyası İnstitutu", "S.I. Vavilov adına Dövlət Optika İnstitutu Elmi-İstehsal Birliyi", "Həştərxan Dövlət Texniki Universiteti", "Rusiya Elmlər Akademiyasının Neft və Qaz Problemləri İnstitutu", "Rusiya Xalqlar Dostluğu Universiteti", "Novosibirsk Dövlət Texniki Universiteti", "D.I. Mendeleyev adına Rusiya Kimya-Texnologiya Universiteti", "Udmurt Dövlət Universiteti" və digər ali təhsil müəssisələri ilə əməkdaşlıq müqavilələr imzalanmışdır.

-ADNSU-nun nəzdindəki Fransız-Azərbaycan Universitetinin (UFAZ) fəaliyyəti geniş ictimaiyyətə məlumdur. Fransa ilə Azərbaycan arasında siyasi və diplomatik böhranın kəskinleşməsi fonunda hazırlı mərhələdə vəziyyət necədir və bu təhsil əcəginin fəaliyyətinin perspektivləri barədə nə deyə bilərsiniz?

-Əlbəttə ki, son illər, xüsusən də 2020-ci ilde Azərbaycanın şəhəri qəlebəsi ilə başa çatan 44 günlük müharibədən sonra bəzi ölkələr, o cümlədən Fransa Azərbaycan qarşı ciddi ittihamlar səsləndirməyə başlamış və bu proses hələ də davam etməkdədir. UFAZ 2016-ci ilde cənab Prezidentin sərəncamı ilə yaradılmış və Azərbaycan gəncinin xaricə getmədən öz ölkəsinin hüdudlarında ən yüksək ali təhsil alması missiyasını daşıyır. Fəaliyyəti dövründə UFAZ-in göstərdiyi nəticələr kifayət qədər yüksəkdir. İster partnyor Strasburq Universitetinin rəhbərliyi, istərsə də Fransadan il ərzində dəvət edilmiş 150-dek professor müəllim heyəti, eləcə də Bakıda daimi fəaliyyət gösdərən fransalı həmkarlar Fransanın siyasetinin və Azərbaycana qarşı olan qərəzlə münasibətinin həzər zaman Universitetinə daxil olmasına imkan verməmiş, eyni zamanda Azərbaycanı dəstəkləmişlər. Başqa sözə, UFAZ Azərbaycan Respublikasının hüquqi məkanında fəaliyyət göstərən dünya reytinq sıralamasında 200-cü yeri tutan Strasburq Universitetinin qabaqcıl tədris proqramları deməkdir.

Cənab Prezident tərəfindən verilmiş tapşırıqları yaradığı gündən əsas tutaraq yüksək ixtisaslı kadrları hazırlığı prosesini icra edən UFAZ bu gündən sonra da Dövlət başçısı tərəfindən veriləcək qərarlardan aslı olaraq öz fəaliyyətini davam etdirəcəkdir.

Müsahibəni apardı:
Əbülfəz Babazadə
AJB-nin üzvü
Xüsusi olaraq
"Ədalət" qəzeti üçün

Əbülfəz Mədətoğlu
İlqar Müzəffəroğlunun
kitabından
yazdı

Bir neçə gün əvvəl redaksiyamızın qonağı olan şair İlqar Müzəffəroğlu ilə səmimi səhbatımız zamanı şair özünün sayca ikinci olan "Gözləyirəm yolunu" kitabını bize bağışladı...

Əvvəlcədən qeyd edim ki, həmin görüşə qədər şəxsən tanımadığım müəlliflə səhbat mənədə xoş təəsurat yaratdı. Elə həmin ovqatla da yəni həmkarımın kitabını gözən keçirdim...

İlqar Müzəffəroğlunun 100 səhfilək kitabı bir neçə bölmədən ibarətdi. Yeni kitabı bədə müəllifin Dördlükləri (Bəndlər) və Temsilləri də yer alıb. Mən onun şeirlərinə oxuyarkən ilk diqqətimi çəkən səmimi adılık oldull! Belə ki, müəllif hamının görüb, tanıyıb qələmə alıqlarını o da özünəməxsus şəkildə - duydugu kimi şeirə çevirib. Bu şeirlərde qeyri -adi heç nə olmasa da, amma di və cəlbedici səmimiyyət var.

Necə deyərlər İlqar bəy özünün dərkləri formada söz yaradıcılığı ilə məşğul olur.

Məsələn:

*Ömrümü iyne-iyne
Fələk saldı düyüna.
Kövrəmisiş mən yenə -
Dola-dola qalmışam.*

və

*Ayrılıq yükü götürən,
Dizləri yera getirən...
Döşündə həsret bitirən
O dağlar bizim dağlardı.*

*İlqar Daşdıya ruh verən,
Aşıq Ələsgəri görən,
Bir vaxt türkəl ömür süren -
O dağlar bizim dağlardı!*

Sizə təqdim etdiyim bu nümunələr zənimcə önce vurğuladığım fikirlərimin aşkar təsdiqidir. Bir az da aqıq desəm bu bəndlər şairin bildiyimiz gerçəkliyə özünün səmimiyyətinin misralanmasıdır.

Kitabdakımövzular müxtəlif olsa da müəllif demək olar ki, eksər şeirlərində öz səmimiyyətin qoruyub saxlayıb. O "Qarabağ Azərbaycandı" yazanda da, öz dərdi ilə dərdləşəndə də bu dəst-xətti diqqətdən yayındırıb:

*Tarix bunu da yazacaq,
Torpağım bütöv olacaq.
Yaddaşa belə qalacaq -
Qarabağ Azərbaycandır.*

və yaxud:

*İlqaram, qəm yükümdü,
Bir tikə, bir bükümdü...
Qəm də ömür üçündü -
Səbirləşən dözümlə!*

Mən də həmkarım İlqar bəyə yaradıcılıq yollarında dözüm və uğurlar arzu edirəm. Onun masamın üzərindəki kitabından yaranan təssərati davamlı olacağına şübhə etmirəm.

**Oxularla görüşdə
yazıcı Hacı Qəni
Camalzadənin
ustad dərsləri**

Əsrlər, qərinələr ötüb
keçəsə də, insan kainata yol
tapsa da, sünü intellekt keşf
olunsa da elmə, biliyi, kita-
ba maraq azalmır. Qələm
sahiblərini dinləmək istə-
yənlər çoxdur, sadəcə mey-
dan vermek lazımdır. Tanın-
mış qələm ustası Hacı Qəni

Camalzadə ilə keçirilən sil-
silə görüşlərdən sonra belə
bir qənaətə gəldim ki, oxu-
cularla kitaba maraq heç
də azalmayıb, sadəcə onla-
rı istiqamətləndirmek lazımdır.

Söz və qələm sahibləri ilə
təmaslar artırılmışdır. Xəzər
rayon MKS-nin 2 sayılı filialında
(Pirallahı qəsəbəsində)
oxularla keçirilən görüşdə
feallıq müşahidə elədilmiş.
Məktəbilər, ictimai feallar, zi-

yalıllar böyük maraq göstərdi-
ler. Ədəbiyyat nədir, cəmiyyət-
yətdə rolü nedən ibarətdir, ya-
ziçılardan məramı nədir, prob-
lemlər nedən ibarətdir. Bütün
bunlar yazıçı Qəni Camalzadə
etrafı cavab verdi. Görüşdə
iştirak edən Əmekdar jurnalist
İdris Şükürlü və şair Şah-
in Həmidli də qoyulmuş
sualların etrafında fikirlərini
çatdırıldılar.

İdris Şükürlü kitabın cə-
miyyətdəki rolundan danışar-
ken oxularla müraciətə de-
mişdir: - Kitab əsirlərdən bəri
yol gələrək bize çatmışdır. Hələ ki, əvəzolunmaz missi-
yasını yerinə yetirməkdədir.
"Xan Naşriyyatı"nın direktoru,
yazıçı, tərcüməçi Səbuhı
Şahmursoy nece də dahiyane
demişdir: "Kitab dünyanın
dərki mövzusunda istenilən
informasiyani nesildən-nesilə
ötürən akkumulasiya bazası-
dır. Kitab inqilabdır, kitab bize
həm inanc bəxş edən, həm də
inancını sorğulayandır. Ki-
tab əmrin simasıdır, nece ya-
şayacağımızı göstəren qan-
durdur. Tarixdir, sevgidir,
haqqesabdır kitab bəşərin
yaddaşdır."

Maraqlı tədbirdə, 168
saylı tam orta məktəbin
müəllimi Sevda Alxasova,
Xəzər rayon MKS-nin 1 say-
lı filialının müdürü Pərvənə
Salayeva, Xəzər rayon MKS-in
2 sayılı filialının müdürü Zül-
fiyyə Əliyeva çıxış edədilər,
qələm sahiblərinə minnət-
darlıq ifadə etdilər. 186 say-
lı məktəbin şagirdləri yazı-
çının "itik impuls" hekayə-
sinin səhnələşdirilmiş va-
riantını ifa etdilər. Yazıcı se-
çilmiş əsərlərini kitabxana-
ya hədiyyə etdi, görüşün
təşkilatçılara minnətdarlı-
ğını bildirdi...

İdris Şükürlü

Söz çəmənində söz gəyərdən şair

Mən Şərurda yazıl-yaradan söz
adamlarını-şairləri ilk önce rayon qəze-
tinin səhifələrindən daha sonra isə
"Şərur qönçələri" ədəbi dərnəyinə
ayaq basdıığım bir gündən şəxsən tanı-
mışam. İbrahim Yusifoğlu kimi şair
qardaşımı da eynilə... Təkcə tanımaqla
kifayətlənməmişəm, söz-söz, misra-
mışa, bənd-bənd, şeir-şeir sevmişəm.
Axi o illər keçdiğə bir əyalətdə yaşa-
yıb -yaratsa da, ilhamı və istedədi ilə
respublikamızda geniş tanınmış və bü-
töv Azərbaycanın şairi olmaq şərfinə
nail olmuşdum.

İbrahim Yusifoğlu Naxçıvan ədəbi mü-
hitinin yetirməsi olsa da, öz dəst-i-xətti ilə,
poetik söz tutumu ilə müasir Azərbaycan
ədəbiyyatında özüne məxsus yer, mövqə¹
qazanan şairlərimizdən biridir. O taylı-bu
taylı Azərbaycanımızın söz yükünü çiyin-
lərində şerəflə daşıyaraq, könüllər fatehi-
ne çevrilmişdir.

*Mənim nəyim vardi, kənd uşağıydım,
Gəzərdim kədərsiz, dolaşardım şən.
Elə ki, boy atıb səni tanıdım,
Dərdlərin belimi əydi, ay Vətən!*

Sair vətəndaşlıq yanğısı ilə xalqının
keşməkəşli tarixinin ağrı-acılarını öz şeirlərində²
kövrək hissələr, poetik bir biçim-
de eks etdirməklə xalqına nə qədər bağlı
olduğunu təcəssüm etdirir.

*Tanırm, dəniz verdin, çayını verdin.
Mavi səməsini, ayını verdin.
Gülli baharı, yayını verdin,
Bu xalqın bəxtini niyə vermədin.*

Doğuluğu torpağın tarixi keçmişini
dərindən öyrənməklə, bu torpaqda baba-
lərimizin bize miras qoymuş qalaları-
məhtəşəm məbədlərini də şeirlərində bö-
yük bir ülfətə vəsf edir.

*Ürəkda qan coşar, ilham çəgləyər,
Bu qədim qaləni seyre gəlinəcə.
Hər kəsi özüne qəlbən bağlayar,
Qürur mənbəyimiz məgrur Əlinəcə.*

Tanınmış folklorşunas, akademik
Muxtar Kazimoğlu vaxtı ilə (bu gün otuz
iki kitabın müəllifi olan) İbrahim Yusifoğlu-
lun ilk kitabı olan "Araz bayatları"na
yazdığı ön sözə onun yaradıcılığına belə
qiymət verir:

"Üzərində addımladığı tarpağı, çəməni,
çölü, dağı, dəreni ürəkden sevmək və
onlarda poeziyayı axtarmaq duygusu İbra-
him Yusifoğlunun bir çox şeirləri üçün sa-
ciyyəvidir". Hörəmtli akademikimiz necə
də haqlı imiş. Axi şairin yaradıcılığının
mayasında doğulduğu yurda, elə, obaya -
Vətənə məhəbbət duyguları öncüllük tə-
şkil edir.

*Dədə Qorqud gəzən Oğuz elimdi,
Uludu torpağı, daşı Şərurun.
Dili Türkün dili-anə dilimdi,
Qədimdən qədimdi yaşı Şərurun.*

Ve buradaca Naxçıvan Yazıçılar birli-
yinin sedri, böyük şairimiz Asım Yadi-
garın İ.Yusifoğlu haqqında yazdığı bir fikri
yada düşür: "Hər bir insana doğulub boy-
başa çatlığı yurd, torpaq dahan əzizdir.
Ancaq elə şairlər var ki, doğulduğu torpa-
ğın gözəllikləri daima onun şeirlərinin il-
ham mənbəyinə çevirilir, poetik yaddaş ki-
mi kitablara dönür. Bu baxımdan İbrahim
de xoşbəxt tələti şairdir".

"Torpağa kök atan köklü palidin, Kök-
sündə görərən kövrək bir şivəm"- deyən
şair şeirlərimiz, poeziyamızın dərinlikləri-
nə kök ata-ata, saxələnə-saxələnə palid-
laşmağa çalışır və sonda isə eləvə edir:

*Dilimdə bir kövrək şərqi səslenir,
Ocaqlar gəzirəm qonağı düşəm.
Hələ ki, şərqim tək bəxtim teklənir,
Obalar dolaşan dərdli dərvishəm.*

İ.Yusifoğlu eger 44 günlük zəfərimiz-
dən önce

*... Qardaş, yollar yaman tozdu,
Dəstəmizi yadlar pozdu.*

Tale yayan belə yozdu,
Ümid sağlara -saqlara.-

deyirdi, 44 günlük savaşdan sonra
"Zəfer neğməsi" şeirində isə belə deyirdi:

*Bu nəğmənin hər sədasi "Cəngi"di,
Al qırmızı nəğmələrin rəngidi.
Dar anında bir oyanış zəngidi,
Zəfer neğməsi.*

Bütün bunlar isə şairin yaradıcılığını
zənginləşdirən ən dolğun lövhələrdir ki,
oludqua tabii şəslər.

Axi xalqının derdinə-kədərini, ağrısına
açısına ağlayan şair, onun sevincinə
də var gücü ilə-könüllü coşqunuğuyla sevi-
nir.

AMEA-sının prezidenti, akademik İsa
Həbibəyli isə İbrahim Yusifoğlu yaradıcılı-
lığının daha fərqli bir aspektində yanaş-
raq belə bir dəyer verir: "İbrahim Yusifoğlu
lun şeir yaradıcılığı həm rəng cələrə, həm də
poetik mənasına görə bütövlükde
sənki badam ağacında bənövşə çiçəyi-
dir".

*Səni aldatmasın kövrək duruşum,
Məni dərdli görüb halıma yanma.
Aslan vuruşudu mənim vuruşum,
Mən zalim adamam mənə inanma.*

Mərhum xalq yazıçısı Hüseyin İbrahi-
mov sevə-sevə vurğulayırdı ki, "İbrahim
Yusifoğlu... ne yazırsa ürəkdən yazar,
şeirləri də özü kimi semimidi".

Axi onun şeirlərində doğulub böyüdü-
yü Axura kəndinin axarlı-baxarı bulaqları-
nın coşqunuğun neğmeli ahəngi dağ-
larla adalanmış, bu kəndin dağlarının çox
çəsidi rəngi öz təzahürünü tapmaqdadır.

*Yaman kövəlmişəm payız yaşımda,
Xəyalimdə ötən çağlarım çağları.
Çənli gözlərimə olım qaşımıda,
Gəlmışəm sizlərə baxam, a dağlar.*

Görkəmli şair-publisist qardaşımız
Əbülfət Mədətoğlu da dostu İbrahim Yusifoğlu-
lun yaradıcılığını bu cür seviyyələndirir:
"O sözləri duydugu, yaşadığı kimi bər-bə-
zəksiz, necə var, o cür də kağıza köçür. Sade-
cə ona öz ruhunu, öz duygularını, öz
düşüncələrini hopdurur..." Şairi öz oxu-
sunə sevdiyən və ədəbi aləmdə fərqləndi-
rən, tanıdan da məhz belə keyfiyyətləri-
dir.

*Bu da bir taledi başım üstündən,
Bulud çəkilmedi, Gündə doğmadı.
Heç nə istəmirdən Tanrıdan ki, mən,
Ruhuma birçə bu yağış doğmadı.*

*... Mənim qazancımdan küsən gözəlim,
Evimdə bənövşəm, süsən gözəlim.
Ömrümə meh kim əsən gözəlim,
Ruhuma birçə bu barış doğmadı.*

və ya

*Məni təbiət qəlbən bağlayan
Bulağın baharda çəgləməsi.
Bir də üreyimi didib dağlayan
Kiminsə içində ağlamasıdır.*

Şairin hansı şeirlərinin de özünməxsus
məziyyətləri vardır. Belə ki, o şeirlərdəki
axçılıq, şirinlik, həzinlik və neğməkarlıq
ahəng diqqəti daha da cəlb edir. O şeirlə-
rə həmisiyəşarlıq ömrü qazandırır.

*... Bir az dəcəl, şıltaq qızdı,
Neça donmuş qələblər qızdı.
Baxışları sərhəd cızdı.
Sənə bənzər, sən biçimdə.*

İbrahim Yusifoğlu şeirlərindəki ən ma-
raqlı cəhətlərdən biri də odur ki, o tədqiq
etdiyi obyekti, yeni qəleme aldığı hər
mənzəvdən konkret detallarla çal-
alarlandıra-çalarlandıra, aydın şəkildə
noetik duygularla ahəngdar formada tə-
cəssüm etdirir.

*Ən parlaq ulduzdu, nur saçan aydı,
Dalğalı dənizdə, ləpəli çaydı.
Ömrü ömrülərə paylanmış paydı,
Safdı, müqəddəsdi müəllim ömrü.*

*Ucalığı dağdan, safliği qardan,
İşığı günəşdən alar atalar.
Məhəbbət görərək vəfəli yordan
Mehrini bizlərə salar atalar.*

Xalq artisti, gözəl müğənni Flora Kəri-
movaya ithaf etdiyi şeirində də eyni ilə...

*Oxuma, belə oxuma,
Ürək ağlayar, ağlayar.
"Qayıt!" dediyin gözəli
Yollar saxlayar, saxlayar.*

İ.Yusifoğlunun yaşıdagı yetmiş illik bir
zaman kəsimində yürüdүү yolları heç də
hamar olmamışdır: doğulduğu kəndin yolları
dərəli-təpəli olduğu kimi, onun da ya-
radıcılıq yolu dərəli-təpəli olsa da, könlü
bulaq suyu tek çağlar, duyguları isə dai-
ma düzənli olubdur. Ona görə də yaratdı-
ğı şeirləri ürkələrə hopub, yaddaşlarda
özünə yurd-yuva tapıbdır.

*Qoynunda lałələr qan rəngindədi,
Qızların bənizi rəngindədi.
Gülün ətliyi çələngindədir,
Sevənlər qoxlayır, Axura kəndi.*

*Uzaq dağ kəndində bir yaz günündə,
Təbiət qəlbimi ovsunlamışdı.
Çopur qayalar da gözüm öündə
Günəşdən xoşlanıb yosunlamışıdı.*

Şairin lirik şeirlərinin de özünməxsus
məziyyətləri vardır. Belə ki, o şeirlərdəki
axçılıq, şirinlik, həzinlik və neğməkarlıq
ahəng diqqəti dərəcədən yüksəkdir. O şeirlə-
rə həmisiyəşarlıq ömrü qazandırır.

*Bilirsən nə qədər susuzam, acam,
Gətirmə diliñən sən Allah yoxu...
Nə vaxtdır bir hazırlanın səsə möhtacam,
Mənə bir məhəbbət şeiri oyu.*

***

*Nə olubdu bu oğlana,
Dava salır dörd bir yana.
Gözərin aydın, ay ana,
Bu dava yar davasıdır.*

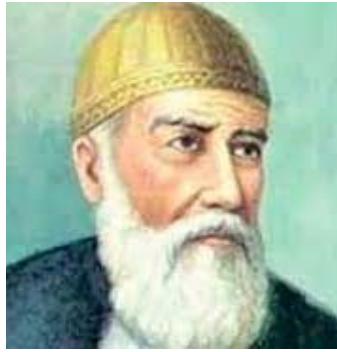
***

*Dilində səslenən "yox" kəlməsidə,
Gözərləndən yağın yağışları var.
Bu mənim ömrümən elə bəsidi,
Arxamca boyulan baxışları var.*

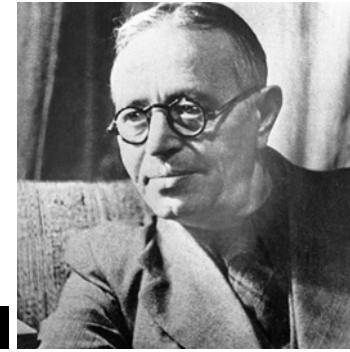
İbrahim Yusifoğlunun onlarla poeması
vardır ki, bu əsərləri də mövzu aktuallığı,

ideya və sənətkarlıq baxımından daha
yüksek məziyətlərə malikdir. "O günde
ömrüdür, sənməyəcəkdir", "Bu nəğmə
sənədi, doğma Naxçıvan", "Mənim inami-
mi güllədilər", "Anası, anası dünymə",
"Sulara dənizdəm yuxularım" və s. bu ki-
mi poemalarında qaldırıldığı problemlər öz
həllini poetik boyalarla, mükəmməl şəkil-
de tapır. Bütün bunlar isə şairin istedadı-
nın gündündən, duygularının coşquluğunu
ve qəlemin qüdrətindən xəber verir.

İndi isə gələk şairin usaq şeirlərinə.
Axi bu gün Azərbaycan ədəbiyyatında Zahid Xəlil, Ələsgər Əlioğlu, Rafiq Yusifoğlu, Qəşəm Əsəbəli və adını saymadığımız neçə-neçə sevimli sənətkarlarımızla birgə

BAYAT

Nº 5 (865)

Zakir Fəxri

SƏNSİZ

Təki sən xoşbəxt ol, sən xoşbəxt yaşa,
Bir daha demərəm "ölərəm sənsiz",
Ömrümü birtəhər vuraram başa,
Yaşayıb keçinə bilərəm sənsiz.

Ataram qəlbimdən qüssə, qəmi də,
Yaşaram vəslinə yetmiş kimi də.
Bir içim suyu da, son tikəmə də
Səninlə şərklə bülərəm sənsiz.

Söylərəm dost, tanış-bilişlərinə,
Qurbanam bu yerə gəlişlərinə.
Həyatda uğurlu gülüşlərinə
Ürəkdən şərklə gülərəm sənsiz.

Çalınar kədərim sarı sim kimi,
Gəl çilən ruhuma təbəssüm kimi.
Məzara baş çəkən bir yetim kimi
İlk görüş yerinə gələrəm sənsiz.

Zakir Fəxri, hicran boş yuvam olub,
Yaşaram gah gündüz, gah axşam olub,
Pərvanə soraqlı dilsiz şam olub,
İçimdə ney kimi mələrəm sənsiz.

QALMAZ BELƏ, QALMAZ DÜNYA

Aşıq Ədalətin "Yaniq Kərəmī" sini
dinlərkən

Bığ yeri tərləyen igid,
Girəvə hərləyen igid.
İçində cərləyen igid
Qalmaz belə, qalmaz dünya.

Şığınar bir xəlvət döşə,
Qorxar baxtı bəndə düşə.
Boynunu bükəmə, bənövşə,
Qalmaz belə, qalmaz dünya.

Könül verməzlər şər vaxtı
Arxanca bir qərib baxtı..
Qara qızın qara baxtı
Qalmaz belə, qalmaz dünya.

Övladların çıxdı naşı,
Qəm yükünü özün daşı
Axma anamın göz yaşı,
Qalmaz belə, qalmaz dünya.

ÇİYNİMDƏ TABUT, GƏZİRƏM

Alışdim tək daşimağa,
Çiynimdə yük daşimağa,
Yer yox bir tük daşimağa,
Çiynimdə tabut, gəzirəm.
Dolaşram dağı-daşı,
Nə zər, nə yaqt gəzirəm.
Düyün-düyün yollarımı
Aça-aça oxuyan bir
Kökəndən düşmüş ud gəzirəm.
Çiynimdə tabut, gəzirəm.
Gəzirəm dörd bir tərefi,
Bilmirəm yolum haradı.
Çekir məni sərr tərefi
Ölümü gördüm, deyəsən,
Görəsən, olum haradı?
Suyuna dodaq dəyməmiş,
Köksünə ayaq dəyməmiş,
Sinasına ox dəyməmiş
Gözdən uzaq yurd gəzirəm,
Çiynimdə tabut, gəzirəm.

Dünyayla üz-üzə bir oğlan yaşar

Cəkir məni sərr tərefi...
Ölümü gördüm, deyəsən,
Görəsən, olum haradı?
Suyuna dodaq dəyməmiş,
Köksünə ayaq dəyməmiş,
Sinasına ox dəyməmiş
Gözdən uzaq yurd gəzirəm,
Çiynimdə tabut, gəzirəm.
Dörd yana meydən sulayan,
Səsi ruhunu dalayan,
Axırət deyib ulayan
Yalqız qalmış Qurd gəzirəm,
Çiynimdə tabut, gəzirəm.
Balalar çiçək doğulur,
Gül doğulur balalar.
Balalar göyçək doğulur,
...Qul doğulur balalar.
Torpaqdan altun doğulur,
Daşlardan yaqt doğulur,
Nədənse şair doğulan
Çiynimdə tabut doğulur.
Çox göynətdi ürək məni,
Dərəsiz ürəyə qurd düşər...
Silkələmə, fələk, məni,
Çiynimdəki tabut düşər!..

QAYTAR, ANA, QAYTAR MƏNİ BEŞİYƏ

Ərk etdiyim dostlar da
üzümə durdular...
Sevdiyim qızlar da
sevgimi üzümə vurdular.
Körpə-körpə umudları
bu yollarda əldən salıb
məni tamam yordular.
Ömrün cirhacırında
qaldım üzüyə-üzüyə.
Qaytar, ana, qaytar məni beşiyə.
Avand işim tərs gəldi,
cüt səbir ötdü məndən,
gətirəndə nehs geldi...
Dilim gəlmədi təpinəm
hər səhər
yolüstü
qabağımdan keçən qara pişiyə.
Qaytar, ana, qaytar məni beşiyə.
Göy üzünün karrığı
görən gözlərin korruğu,
keçdiyim yolun darrığı
oddadı məni, oddadı.
Mənə tuş gələsi sevinc
başım üstən addadı.
Bənd olmaya bilmədim
hər ağıldan düşüyə...
Qaytar, ana, qaytar məni beşiyə.
Hər payız unutdu məni
tanışlar-bilişlər...
Üzüma, gözümə qonmağa
yer tapmadı gülüşlər.
Ciyərim siqarete alışantək
üzüm-gözüm alışdı
qəm adlı bir neşəye.
Qaytar, ana, qaytar məni beşiyə.
Çəkilmişəm özüme,
yığılışam içimə.
Kədər məni səsənmir,
səsənmir sevinc məni,
kimə səsənməz məni,
bu darısqallıqdan
bir hovur çıxmə eşiye.
Qaytar, ana, qaytar məni beşiyə.

"BİR AZ DA SEVDİM SƏNI"

Dağ çayının önündə
Axar sulara baxdım.
Qoşulub göy sulara
Sular axlıqca axdım
Yenə yadına düşdün,
Xatire-xatire sən
Gözlərimdən ötüsdün.

Piçıldayıb adını
Axar sulara tutdum.
Bir az da sevdim səni,
Amma bir az unutdum
Kirələrdə dolaşdım
Küçə-küçə şəhəri.
Yuxusuz gözəl açdım
Neçə-neçə səhəri
Kimsəm, arxam olmadı,
Başım üstə bir sıniq,
Bir ucuq dam olmadı
Tek pencəkdə keçirdim
Qarlı, şaxtalı qışi.
Sərt şaxtada, soyuqda,
Ayazda sevdim səni -
Bir az da sevdim səni
Tanıtdım mən sevgimi,
Yola-rıza tanıtdım.
Qıṣıldım tək sevgimə,
Çöle, düzə tanıtdım.
Bir az da sevdim səni,
Amma bir az unutdum
Egey sahilində
Tənha ruhun dolaşır,
Bir-birinə qaynaşır.
Gömgöy ləpələr coşur,
Bir vaxtsız ayrılığa
Qərib türkülər qoşur.
Göynər ruhuna hopyur,
Xatırlaya-xatırlaya
Sahildə dolaşıram
İçimdən bir ah qopur.
Dərindən nəfəs alıb
Bir udum hava uddum,
Bir az da sevdim səni,
Amma bir az unutdum
Aramla yağış yağır,
Üstüm-başım İslanıb.
Sina daşın İslanıb,
Daş heykəldən boylanıb
Baxırsan fağır-fağır
Arxamca su atardın,
Kövrək gözlərin o an
Doluxsunub dolardı.
Bəlkə də yağış deyil,
Yağan həmən suları
Başım üstə dolaşan
Kövrək, qərib buluddun
Bir az da sevdim səni,
Amma bir az unutdum
Köçəri quşlar da yox,
Göy üzü bomboş qalıb.
Payız, bahar, yay köçüb,
Yuvamda tək qış qalıb.
Dərdimi boşaltdım
Ayrılıq quyusuna,
Xatire bir daş atdım
Aylar, illər ötsə də,
Hər an səni gözlədim.
Dönəmdən nə gizlədim,
Sevginə çox umuddum.
Bir az da sevdim səni,
Amma bir az unutdum
Çiynimdə tabut, gəzirəm
Alişdim tək daşimağa,
Çiynimdə yük daşimağa,
Yer yox bir tük daşimağa,
Çiynimdə tabut, gəzirəm.
Dolaşram dağı-daşı,
Nə zər, nə yaqt gəzirəm.
Düyün-düyün yollarımı
Aça-aça oxuyan bir
Kökəndən düşmüş ud gəzirəm.
Çiynimdə tabut, gəzirəm.
Gəzirəm dörd bir tərefi,
Bilmirəm yolum haradı.
Çekir məni sərr tərefi
Ölümü gördüm, deyəsən,
Görəsən, olum haradı?
Suyuna dodaq dəyməmiş,
Köksünə ayaq dəyməmiş,
Sinasına ox dəyməmiş
Gözdən uzaq yurd gəzirəm,
Çiynimdə tabut, gəzirəm.

Dörd yana meydən sulayan,
Səsi ruhunu dalayan,
Axırət deyib ulayan
Yalqız qalmış Qurd gəzirəm,
Çiynimdə tabut, gəzirəm.
Balalar çiçək doğulur,
Gül doğulur balalar.
Balalar göyçək doğulur,
Qul doğulur balalar.
Torpaqdan altun doğulur,
Daşlardan yaqt doğulur,
Nədənse şair doğulan
Çiynimdə tabut doğulur.
Çoz göynətdi ürək məni,
Dərəsiz ürəyə qurd düşər
Silkələmə, fələk, məni,
Çiynimdəki tabut düşər!..

DÜNYA YLA ÜZ-ÜZƏ

Üzünə, gözünə saçı dağılmış,
taxtı viran olmuş, tacı dağılmış
Qonur göz, qara qaş, bir qara oğlan
Dolaşar dünyayı, gəzər biçəre
axtarar, dəndlərə tapammaz çərə.

Cüyürün qaçarı, quşun uçarı...
Qara qaş, qonur köz, o qara oğlan
Əlindən, dilindən salib itirər
Bir eşqin sırrına düşən açarı.

Getdiyi yollar da dalınca qaçar,
Gəldiyi yollara könlünü açar.
Torpağında gəzər, göyündə uçar
Qara qaş, qonur göz, o qara oğlan.

Qonur gözlərində qara yaş gəzər,
Qara ciyərində qara daş gəzər
Bu varlı dünyada cibi boş gəzər
Qara qaş, qonur köz, o qara oğlan.

Gözəl sevdalardan sönük adamlar,
Dost üzündən üzü dönük adamlar
Qarğıyar o ki var, hey danar onu
Gəzdiyi torpaq,
uçuğu göyə
Getdiyi yollara qısqanar onu.
Beləcə, beləcə yaşar dünyada
Gözündən, sözündən, özündən daşar.
Külündən püskürüb, gözündən daşar
Dünyaya üz-üzə bir oğlan yaşar...

QARA TORPAQ, MUĞAYAT OL ANAMDAN

... Yüknü çəkəmmədim,
Arzusunda bünövrəsini qoyduğu
evini tikəmmədim.
...Dumanlı köcdən ayrılib,
ocağı başında yanamadım.
İşiq olub gözlərinə qonamadım,
Qara torpaq, muğayat ol anamdan.
Qulaq asmadım
xeyrəxal dualarındakı
yalvarışlara.
Damar-damar qəmə dönüb,
çökdüm alındıqı qırışlara.
Xəber tutammadım düşəndə xəstə,
Saxlaya bilmədim gözümün üstə,
Qara torpaq, muğayat ol anamdan.
Ölüm bəlli, olum yox.
Yeri soyuq düşməsin,
Bürüməyə şalı yox,
isti közümü yetir.
Külündən duyuq düşməsin,
Qara torpaq, muğayat ol anamdan.
Qəbrinə gedən ciçirlər,
barı, itməsin,
illərin altında qalıb
qoy məzəri itməsin.
Qara torpaq, muğayat ol anamdan.

Regionların sosial-iqtisadi inkişafının təşviq edilməsi

Nº 12 (2386) 5 aprel 2024-cü il

Azərbaycan dünyanın elə bir gözəl yeri, gözəl məkanıdır ki, onu gəzməklə və görməklə doymaq olmur. Çünkü bu yerin, bu yurdun, bu ocağın bir-birindən gözəl şəhərləri, qəsəbələri, kəndləri, çayları, dağları, meşələri, bulaqları və qeyri-adi təbiəti var. Üstəlik də, ölkəminin hansı yerinə, hansı məkanına üz tutsan, orada çox böyük quruculuq, abadlıq, tikinti işlərinin şahidi olarsan. Şahidi olarsan ki, Azə-

mentəqəlerinə qeyri-adi bir gözlilik getirir.

Lənkəranın hansı yerinə, hansı məkanına yolun düşsə, orada bir şeyin şahidi olarsan: gözlliyin və insanlığın! Bəli, sözün həqiqi mənasında bu yurd, bu məkan nə qədər gözəldirsə, onun insanları da bir o qədər zəhmətkeş, sadə və səmimidirlər. Bunu ona görə deyirik ki, Lənkəranda hansı evə, hansı ocağa getsən insanlar səni gülərzlə qarşılıyalar və gözəl süfrə açar.

Azərbaycan Respublikasının
Medianın İnkişafı Agentliyi

fat işlərində çalışışam. İndi de təqaüddəyəm. Bizim camaat çok zəhmətkeş, fərasətli və işgüzər insanlardır. Hamı çalışır ki, cavan vaxtı özüne bir ev-eşik düzəltsin, balalarını böyütsün, oxutsun, evləndirsin. Şükür Allaha, mən də balalarımı böyütdüm, oxutdum. İndi hamısı işleyir. İki nəvəm Qarabağ müharibəsində iştirak edib. Hətta biri Şuşaya qədər gedib çıxıb. Şükür Allaha, onlar sağ-salamat qayıdıblar. İndi hamısı iş-

gözelliklər və quruculuq işləri ən ucqar kəndlərimizdə də var.

Cəmil kişi onu da deyir ki, bizim şəhərdə Taleh Qaraşov uzun müddətdir icra başçısı işleyir. Dəfələrlə qəbulunda olmuşam. Kömək istəmişəm, nə lazımsa, mənə köməklik edib. Tek mənə yox ey, onun qəbuluna kim gedirə, hamı razı qayıdır. Çünkü Taleh müəllim çox sadə və səmimi insandır. Prezident İlham Əliyevin dediklərini həyata keçi-

BU YERLƏRƏ BİR DƏ GƏLSƏN...

baycanın nəinki şəhərlərində, qəsəbələrində, hətta ən ucqar kəndlərində belə yeni yollar salınıb, su, qaz xətləri çəkilib, məktəblər, xəstəxanalar, uşaq bağçaları inşa edilib. Bu isə o deməkdir ki, bizim gözəl məkanlarımız günbəgün yenilənir, tikilir və bir-birindən qeyri-adi sevndirici işlər həyata keçirilir.

Lənkəran şəhəri son on ilde tanınmaz dərəcədə gözələşib və dəyişib. On azından

klar, xiyabanlar və qeyri-adi məkanlar salınıb. Hansı yerə üz tutsan, orada sən gözəl aura, gözəl məkan və gözəl yer görərsən! Bir-birindən ya-raşıqlı istirahət mərkəzləri Lənkərana yolu düşən insanları heyran edir. Üstəlik də burada Heydər Əliyev parkı öz orijinallığı və qeyri-adi görkəmi ilə insanların könlüne və qəlbinə bir sevinc, bir istilik,

güclə məşğuldur. Daha mənim də istirahət edən vaxtdır. Tez-tez gəlib bu prakda dincəlir, yaşlı dostlarmızla səhbətlər edir və ötən günləri xatırlayıraq. Kim bu parkı tikibse, yaradıbsa, Allah onun ölenlərinə rəhmət eləsin, qalanlarına can sağlığı versin. Görürsünüz ki, mənim də yanında köhnə dostlar var. Elə onlar da hər gün bu parka gəlir, istirahət edir və təmiz havaya udurlar.

Cəmil kişi özü yaşda olan bir insanı da bizimlə tanış edir. Deyir ki, Əhməd Vəliyev həm mənim qohumumdur, həm də dostumdur. Demək olar ki, Lənkəranın bütün kəndlərini, məhlələrini qarış-qarış tanır. Çünkü uzun müddət kəndlərə müxtəli işlərlə məşğul olub. O da mənim kimi təqaüddədir. Qoca olduğuna baxma, çox yaxşı nərdtaxta oynayır.

Belə gözəl yerdə, gözəl məkanda nərdtaxta oynamaya da öz ləzzəti var. Özü də Əhməd kişi nərdtaxtada heç kimə uduzan deyil. Bir cavan oğlan vardi. Bir dəfə Əhmədi uddu. Sonra Əhməd ona beş dəfə qalib gəldi. Ta həmin cavan oğlan bir də ürək edib, bizim Əhmədlə nərdtaxta oynamadı.

Vallah, şəhərimizin bütün yerləri bax belə gözəldir, çoxlu işlər görülür və tikintilər inşa edilir. Güllü-çiçəkli parklarımızı adama ləzzət edir. Tək Lənkəran şəhərində deyil, bu

rir, yəni xalqa xidmət edir. Xalqa xidmət edən vəzifəli şəxslərə xalq da hörmət edir. Bir sözə, bizim şəhərimizdə kimdən soruşsan, başçımız haqqında xoş sözər deyər. Hətta o kişini mən bir neçə dəfə kasib və imkansız adamların yas məclisində görmüşüm. Sözün düzü təccübəlmışım. Axi, bəzi icra başçıları kasıblara yuxarıdan aşağı baxırlar. II Qarabağ savaşında Lənkərandan olan şəhidlərin bütün məclislərində Taleh Qaraşov özü iştirak edib və həmin ailələrə arxa durub. Başqa cür də ola bilməz. Çünkü o şəhidlər Vətən, xalq yolunda qurban gediblər. Vətən də, xalq da onlara və ailələrinə hörmətə yanaşmalı, diqqət olanda şəhid ailələri də istər-istəməz dövlətdən və hökumətdən razı qalırlar.

Qədim və zəngin mədəniyyətə malik olan Lənkəran şəhərində və onun kəndlərində bu gün də abadlıq və quruculuq işləri sürətlə davam edir. Təbii ki, hər şey və hər bir quruculuq işləri insanların rahat yaşaması, firavan dolanması və eyni zamanda xoşbəxt həyat tərzi sürməsi üçün həyata keçirilir. Bunu isə lənkəranlılar yüksək qiymətləndirir və cənab Prezident İlham Əliyevə öz minnətdarlıqlarını bildirirlər!

Faiq QISMƏTOĞLU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ

MEDİANIN İNKİŞAFI AGENTLİYİNİN MƏLİYYƏ YARDIMI İLƏ

"Möhsün yaralanmışdır,
Bir bax, ürəyi qandır.
Doktor dedi ki, yalnız
Nazik ona dərməndir".

And içərəm ki, "Ay pipiyi qan xoruz" şeirindən əvvəl mən bu şeiri bildirdim. Çünkü sovet dönenin o qayğısız günlerində (biz uşaqlar elə bilirdik ki, qayğısız) o şeiri əzbərdən bilməyən, addım başı dilinə gətirməyən yox idi. Axi həm də o vaxt bir televiziymiz vardi, əyləncəmiz də o idi, möcüzəmiz də o idi. Sonra zaman keçdi, bildiyim şeirlərin siyahısı böyüdü, amma o heç vaxt ağılmışdan çıxmadi, unudulmadı.

Cünti o bir misra güləmeli şeir bir kino möcüzəsindən idi, adı ve sade həyatımızı, təbii hissərimizi özündə eks etdiren "Ulduz" filmindən.

Elə bilirsiniz, tekce o şeir parçasını yaddaşımızda ilisib qaldı? Xeyir!

Gelin, əvvəlcə filmin yaranması haqqında məlumatlardan söhbət açaq, sonra yenə həmin filmlərdəki fraza və replikalara döñərik. Deməli, 1964-cü ildə bəstəkar Süleyman Ələsgərovun eyniadlı pyesi əsasında ekranlaşdırılan "Ulduz" filmini rejissor Ağarza Quliyev çəkməyə başlayır. Kinokomediya iki

yev, redaktor Hüseyin Nəcəfov, quruluşçu operator Yuli Fogelmanın əməyini xüsusi qeyd etmək yerinə düşər.

Təsəvvür edin, filmə xüsusi kolorit bəxş edən, canlılıq getirən Möhsün obrazı xalq artisti Hacıbaba Bağırovun ki-noda ilk işi olub, amma görün ssenari müəllifləri bu aktyoru necə ustalıqla təpib filmdə rol veriblər. Bu çox uğurlu bir detaldır.

Film yeni nümayiş olunan vaxtlar ssenari müəllifləri tez-tez tənqid olunmuş. Səbab ise Tamilla Rüstəmova (Ulduz) və Suqra Bağırzadə (Yetər)

çu rejissor məhz Hacıbaba Bağırovu bu rola təsdiq etdi.

Mərhum aktyor H.Bağırov yaratdığı obraz haqqında sağlığında danışarken bu rolin onun heç də çətin olamadığını vurgulamışdı. Lakin operetta üçün film çəkilecəyini eşidəndə çox həyəcanlanıb.

Beləcə, "Ulduz"un Möhsünü 28 yaşlı Hacıbaba Bağırovun kinoda ilk işi kimi tarixə düşür. Film ekranlara çıxarkən aktyor ilk dəfə özünü izləyəndə çox həyəcanladığını dile getirib. Və ilk dəfə olaraq öz rolunu kənardan izləməyin ona xüsusi zövq verdiyini deyib. İlk dəfə ekrana çıxmamasına baxmayaq, H.Bağırov peşəkar kino aktyorundan heç də geri qalmayıb".

Özizlərim, bilirsiniz, Hacıbaba Bağırovun "si-zə bir dəhşətli sirri açmaq isteyirəm", "Bağışlayın xanım, mənim ayaqqabalarım sizin nəyinize lazımdır" kimi sitatları bu gün də məşhurdur.

"Adın nədir? - Məhəmməd,

Möhsün, Nazik, Qodır, Gülümsərov: Üzümüzü güldürən "Ulduz"un 60 yaşı

sevən gəncin saf məhəbbətindən, eyni zamanda elmin həyatla əlaqəsindən, kəndin qabaqcıl ziyanlarının elmə heç bir əlaqəsi olmayanlara, vəzifərəstlərə qarşı apardıqları mübarizədən danışır.

Böyük şöhrət qazanmış komediya dəfələrlə müxtəlif teatr səhnələrində ta-

olub. T.Rüstəmova ilə bağlı irad onun peşəkar aktrisa deyil, televiziya diktoru olması idisə, S.Bağırzadənin de hələ məktəb şagirdi olaraq, filmdə rol alması idi. Amma filmin uğuru bu tənqidləri aradan qaldırdı. İndi isə həmin obrazların yerində başqasını düşünmək mümkün deyil.

Filmin bəstəkarı Süleyman Ələsgərovdur, librettosu Sabit Rəhmana, mahnıların metni isə Zeynal Cabbarzadəyə məxsusdur.

Musiqi demişkən, sizi bilmirəm, məni güldürən və kefimi yüksəldən en maraqlı musiqi Nazilə ile Möhsünün ABŞ müğənnisi Çubbi Çekerin ifasında "Let's Twist Again" mahnısına oynadıqları hissədir. Hələ oynamaya da əla bir giriş edirlər.

Nazik: Siz "Çarlston" oynaya bilirsınız?

Möhsün: "Əmr etsəniz lap segah da oxuyaram".

Yeri gəlmışken, "O əynindəki kostumu mənimlə yaşayanda almışan, deməli, yarısı menimdir", "Axır ki, bir alim ərə rast gəldim", "necə de mədəni cətləndir", "az qala bütün şəhər mənim tanışımıdır", "bilirsiniz necə artistikayam", "Sen mənim əlimdən heç Elmlər Akademiyasında da qəcib gizlənə bil-məyəcəksən" replikaları ilə yaddaşımıza öz adını yanan mərəm Məlyekə Ağazadə mediaya açıqlamışında həmkarı haqqında bu sözüleri demişdi: "Rollara gölənde, belə id ki, filmə əsasən tamaşa oynayan aktyorlar dəvət almışdı.

Rejissor xüsusi də üstünlüyü Musiqili Komediya Teatrının aktyorlarına vermişdi. Mənim tərəf müqabilim Möhsün üçün olduqca çox sayıda aktyor sınaq çəkilişlərində iştirak edirdi. Onların arasında istedadlı aktyor Melik Dadaşov, tamaşa Möhsün rolunu oynayan aktyor İmamverdi Bağırov da var idi. Bir neçə sınaq çəkilişindən sonra qurulus-

maşaya qoyulub. Bir ildən sonra 1965-ci il martın 29-da Nizami adına kinoteatrda "Ulduz" musiqili kinokomediyasına ilk baxış keçirilib. Filmin baxımlı, sevimli, unudulma olmasının ikinci səbəbi Ağarza Quliyevin quruluş verdiyi bu filmdə istedadlı aktyorların yer almışı olub.

Tamilla Rüstəmova - Ulduz, Hacimurad Yeqizarov - Bəxtiyar, Lütfiyyə Abdullayev - Məhəmməd, Nəsibə Zeynalova - Züleyxa, Mələykə Ağazadə - Nəzile, Başir Səfəroğlu - Gülümsərov, Hacıbaba Bağırov - Möhsün, Səyavuş Aslan - Şubay, Suqra Bağırzadə - Yetər, Bahadur Əliyev - Qədir, Əzizəgə Qasımov - Əliş, Neciba Behbudova - Təmam, Məmmədsadiq Nuriyev - Bayram, Fazıl Salayev - Foto-müxbir və s. Kollektiv şəkildə filmin sevilməsi üçün bütün güclərini sefərbər ediblər.

Elə filmin üzərində işləyənlərin də az eziyyəti olmayıb. Ssenari müəllifləri olan: Quruluşçu rejissor Ağarza Quliyev -

maşaya qoyulub. Bir ildən sonra 1965-ci il martın 29-da Nizami adına kinoteatrda "Ulduz" musiqili kinokomediyasına ilk baxış keçirilib. Filmin baxımlı, sevimli, unudulma olmasının ikinci səbəbi Ağarza Quliyevin quruluş verdiyi bu filmdə istedadlı aktyorların yer almışı olub.

Tamilla Rüstəmova - Ulduz, Hacimurad Yeqizarov - Bəxtiyar, Lütfiyyə Abdullayev - Məhəmməd, Nəsibə Zeynalova - Züleyxa, Mələykə Ağazadə - Nəzile, Başir Səfəroğlu - Gülümsərov, Hacıbaba Bağırov - Möhsün, Səyavuş Aslan - Şubay, Suqra Bağırzadə - Yetər, Bahadur Əliyev - Qədir, Əzizəgə Qasımov - Əliş, Neciba Behbudova - Təmam, Məmmədsadiq Nuriyev - Bayram, Fazıl Salayev - Foto-müxbir və s. Kollektiv şəkildə filmin sevilməsi üçün bütün güclərini sefərbər ediblər.

Elə filmin üzərində işləyənlərin də az eziyyəti olmayıb. Ssenari müəllifləri olan: Quruluşçu rejissor Ağarza Quliyev -

Qəzet "Ədalət" qəzetinin bilgisayar mərkəzində yığılıb sehfələnmiş və "Son dakika" MMC Nəşriyyatında ofset üsulu ilə çap edilmişdir.

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Təsisçi və baş məsləhətçi:
Aqil ABBAS

Baş redaktor:

İradə TUNCAY

Qəzet "Ədalət" qəzetinin bilgisayar mərkəzində yığılıb sehfələnmiş və "Son dakika" MMC Nəşriyyatında ofset üsulu ilə çap edilmişdir.

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

KAPITAL Bankın 1 sayılı Nəsimi rayon filialı.

kod: 200112 h\h
Müxbir hesab: 0137010001994
S.W.I.F.T. Bik: AIBAZ 2xhesab N:
38070019411100451111 VOEN: 1300456161
İndeks: 0107 Qeydiyyat nömrəsi 100

Pərviz Bülbülə: "Atam dedi ki,
sən pulu qazan, pul səni qazanmasın"

Pərviz Bülbülə dostluq münasibətində daha çox atasına arxalandığını etiraf edib.

Meyxanaçı qeyd edib ki, ya-xın dostu atasıdır: "Bütün uğurlarında dəstək görmüşən ondan. Bu gün bu yerlərə qədər gəlmeyimin ilk səbəbi atamdır. Çünkü təzə - təzə meyxana de-məyə başlayanda hər kəs narazı idi. Amma atam dedi ki, mən sən icazə verirəm, oğul. Amma bir şərtlə get ki, sən pulu qazanasan, pul səni qazanmasın.

Müğənni: "Ürəyiniz partlayır deyə belə yazırsınız"

Könlü Kərimova onun haqqında tənqidli fikirlər yazan izleyicilərini və pis xəber yazan saytlar haqqında danışır.

O qeyd edib ki, bu cür yazıları onu ruhdan salır: "Görürəm ki, kimin ağlına nə gəlir onu yazır. Əmin olun ki, bu məni incitmir. Məni sevən tamaşaçıları gündən sala bilmirsiniz. Siz boşbekar adamlarınız. Ürəyiniz partlayır deyə belə yazırsınız. Hnası qaynana deyər ki, çirkin gelin axtarıram. Hər bir ana arzu edəndə deyir ki, Ay Allah, gözəl bir gələnim olaydı. Biri mənə izah etsin, başa düşmürem. Burda qəbahət nə var?"

Manaf Ağayev:

"Həmin günü heç unutmuram"

Manaf Ağayev şou-proqramların birində həyatının ən sevinci anılarını tamaşaçıları bölüşüb.

O, xoş günlərinin sayının çox olduğunu desə də, en xoş günü kimi ilk dəfə ata olduğu günü hesab edir:

"Ömründə xoş günlərimin sayı çoxdur. Ancaq en xoş günü ilk dəfə ata olduğum gün id. Hələ çox cavan idim, 22 yaşındaydım.

Qızımı qucağıma alanda çox xoşbəxt hissələr keçirdim. Anamın adını verdim qızıma. Çox xoşbəxt idim. Həmin günü heç unutmuram."

Vasif Əzimov: "Necə danışırsa,
elə də oxuyur"

Hər zaman sakit təbiəti və lirik mahnilarıyla diqət çəlb edən Vasif Əzimov bu dəfə sükütu pozub.

Adalet.az bildirir ki, ifaçı düzgün oxumayanları qınayıb: "Ola biler söylədiklərim bir az sərt səslənsin, ancaq de-diklərim reallıqdır. Elə ifaçılardır var ki, mahiləri yaman günde-qoyular. İnsan onun ifasını eşidəndən sonra, ikinci dəfə o mahniya qulaq asmaq istəmir. Əslində mahni yaxşı mahnidır, ancaq ifaçı onu sevdire bilmir. Nece danışırsa, elə də oxuyur".

Vasif Məhərrəmi: "...az qalır ki,
adam stolun altna girsin"

Vasif Məhərrəmi bu dəfə də səsi olmayıb, meydan-dan görünənləri qınadı.

Adalet.az xəber verir ki, o, şansı olub səsi olmayanları sərt şəkildə tənqid edib:

"Həyatda şans məsələsi var. Mənim sözümdən heç kəs inciməsin, tanınmayan o qədər gözəl oxuyanlar var ki, onları oxuduğun gördəndə az qalır ki, adam stolun altna girsin ki, bu, necə gözəl oxuyur. Çox təessüf ki, elə yaxşı müğənnilər var ki, şansları getirməyib. Tanınmış deyillər, seçilmişlər dən deyillər".

Əntiqə

Xeyrullayev Ayaz Rüstəm oğlunun adına verilmiş Penitensiər xidmətin Konvoy Avtonəqliyyat xidmətinin boyük sürücüsü PX 3618 aid xidməti vəsiqə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Ünvan: Bakı AZ 1073, Matbuat prospekti, 529-cu mahalla, "AZƏRBAYCAN" nəşriyyatı, 6-cı mərtəbə.

Telefon: 538-05-50, 538-51-31, 534-55-98 Faks: 539-80-26

adaletqezeti@rambler.ru

adaletqezeti@mail.ru, adaletqezeti@box.az

Tiraj: 1500

Sifariş: 173

Çapa imzalanmışdır:
04.04.2024

16 ƏDALƏT •

5 aprel 2024-cü il